AMIGOE

prèkè
Ban vota!

Vrijdag 25 juni 2021 • Jaargang 132 nr 150 • Abonnementsprijs Afl 38,00 • Losse nummers. Afl 1,75 • Maandag met Ñapa Afl 1,75

3 Aruba
Johnson & Johnson-vaccin beschikbaar op Aruba

8 Economie
Sportmerk Nike ziet kwartaalomzet bijna verdubbelen

10 Wereld
Kaag: Vertrek Hongarije uit EU zou ultieme uitkomst kunnen zijn

12 Aruba
Van Statuut tot Status Aparte: de roerige zomer van 1977

‘No justice, no peace’

Vader start actie voor vermoorde dochter

SAN NICOLAS — Tussen alle politieke stickeracties door die tot gisteravond nog gehouden werden, stond deze week ook Mike Petronia te stickeren in de Flamboyantstraat. Niet om mensen aan te sporen te gaan stemmen, maar om gerechtigheid te zoeken voor de moord op zijn dochter Sayuri. Hij wil hiermee ook het probleem met wapengeweld op het eiland aankaarten.

door onze verslaggever
Melissa Stamper

Als de verslaggever van de *Amigoe* op zaterdagmiddag de Flamboyantstraat binnenrijdt, is er een file in beide richtingen van de straat. Auto’s die voorbijrijden hebben vlaggen en stickers van diverse politieke partijen, maar stoppen ook bij huisnummer 6 om een andere sticker op te halen met de tekst ‘No Justice no peace # Sayu4life’. Daar woonde Sayuri Petronia, de negentienjarige jonge vrouw die in de nacht van 4 juni vermoord werd. Om 04.20 uur meldde de politiecentrale dat de patrouille ter plaatse een persoon aantrof met een schotwond in het hoofd op de vloer in de zitkamer en om 5.40 uur werd de dood geconstateerd door de dienstdoende arts. Een dag later liet het Korps Politie Aruba (KPA) weten dat in verband met de moord op de negentienjarige Petronia diezelfde ochtend twee arrestaties werden verricht door de recherche van het bureau San Nicolas. Twee zeventienjarige jongens met de initialen P. en Z.A.C. werden in een woning aan de Yaraweg in Savaneta aangehouden in verband met de moord. Het onderzoek loopt nog.

No justice, no peace
Mike Petronia, die bekend is als DJ van Mike’s Disco, is de vader van Sayuri. Hij vertelt aan deze krant dat hij in verband met het onderzoek niet over de details van de moord kan praten. In plaats daarvan praat hij liever over de beweging die hij wil opzetten. “We zijn een beweging gestart als ik het zo mag noemen, omdat de manier hoe Sayuri deze wereld verliet niet correct is. Als iemand ziek is, dan is het een ander verhaal, maar in dit geval hebben ze Sayuri vermoord, daarom ben ik nu gestart met deze beweging, door middel van een stickeractie en T-shirts. Ik ga niet stoppen, want er moet een manier komen om alle wapens van de straat te halen en daar ben ik mee bezig. Bewustwording creeren over het hoge aantal wapens op straat en hoe we deze weg kunnen halen.” Naast het probleem van wapengeweld op straat wil hij ook pleiten voor een aanpassing van de straffen bij moordzaken. “Als je een misdaad hebt begaan, moet je levenslang kunnen krijgen. Ik ben bezig om deze beweging op gang te brengen en ik ben niet van plan te stoppen”, zegt hij ferm.

‘Hende di tur hende’
Hij vertelt aan de Amigoe dat zijn dochter, net als hij, erg vrolijk was. “Ze was echt een ‘hende di tur hende’, ofwel een vrouw van het volk. Dat zie je ook aan de uitkomst van de stickeractie en hoeveel auto’s langs zijn geweest. Ze stond altijd klaar om mensen te helpen, en ook altijd met een glimlach”, zegt hij met een glimlach. Sayuri was ook geen onbekende onder de bevolking, zo was ze een van de beste zwemmers van de Aruba Dolphins toen ze jonger was, legt hij uit. Hij maakt duidelijk dat ze pas twee maanden geleden een nieuwe baan kreeg, waar ze heel blij waren met haar komst. Dat bleek deze week ook toen de collega’s van Sayuri van Lucy’s Retired Surfers and Bar hem verrasten met een schilderij van Petronia samen met zijn dochter. Na een stilte vervolgt hij: “Het is een grote klap voor onze familie, ik zeg nog steeds dat ik vader ben van drie kinderen, ook al is een ervan er niet meer.”

Wapengeweld
Petronia probeert zo goed mogelijk om te gaan met de situatie, maar put er kracht uit verder te vechten voor gerechtigheid voor zijn dochter. “Als ik eerlijk ben, voel ik me met de dag sterker in mijn intentie, ik ga niet ophouden.” Hij legt uit dat het probleem met wapengeweld niet van nu is. “Als je kijkt naar dit jaar alleen al, de afgelopen zes maanden zijn er zes doden gevallen door vuurwapens, dat betekent dat er iets niet klopt. Degenen die dat niet in kunnen zien willen dat misschien niet inzien. Ik vind dat er iets gedaan moet worden”, zegt hij ferm. Hij vertelt dat er meer stickeracties zullen zijn en ook T-shirts en wil hij naar de media blijven stappen om de aandacht hierop te vestigen.

Wapeninzameling
Een week na de moord op Petronia diende POR-leider Alan Howell een verzoek in bij Statenvoorzitter Ady Thijsen (MEP) om met spoed een openbare vergadering op te roepen om van demissionair Justitieminister Andin Bikker te horen wat er gedaan kan worden aan het toenemende vuurwapengeweld dat met name in de omgeving van San Nicolas plaatsvindt. Howell wil een motie indienen om burgers de kans te geven hun illegale wapens in te leveren. Petronia vertelt aan deze krant dat zowel de MEP-fractie als de AVP-fractie het verzoek heeft getekend. Echter, de Statenvoorzitter heeft nog geen vergadering opgeroepen en er is er tot nu toe geen reactie op het verzoek gekomen.

De Amigoe nam contact op met het Openbaar Ministerie (OM) om te vragen of er ooit een landelijke wapeninzameling is geweest. OM-woordvoerder Ann Angela antwoordt desgevraagd dat er jaren geleden een dergelijke actie is georganiseerd, maar verwees deze krant verder contact op te nemen met het KPA. Desgevraagd laat woordvoerder Lito Lacle weten dat een inzamelingsactie eigenlijk vanuit het OM moet komen. “Wij hebben als taak om te handhaven. In het bezit zijn van een vuurwapen is strafbaar, dan horen wij het in beslag te nemen en de persoon in kwestie aan te houden. Dus als iemand vrijwillig een wapen bij een politiebureau wil afgeven dan heeft die persoon het dus in zijn bezit en is dat strafbaar, tenzij het Openbaar Ministerie een gratieperiode van een maand afroept waardoor mensen in die maand hun wapens kunnen inleveren. Dat hebben ze een tijd op Curaçao gedaan.” Hij maakt duidelijk dat het daar geen vruchten heeft geworpen. “De geschiedenis leert dat het niet werkt. Wij zorgen er altijd voor dat de wetten gehandhaafd blijven, maar wij maken de wetten niet.” Hij maakt duidelijk dat het KPA niet de aangewezen organisatie is om een gratieperiode af te roepen, dat is de taak van het OM.

Terwijl Petronia zwaait naar de mensen die langsrijden, vertelt hij aan de Amigoe hoeveel steun hij uit alle hoeken van het eiland heeft gekregen deze maand. “Ik wil iedereen bedanken, heel Aruba en met name San Nicolas die zijn steun heeft betuigd aan onze familie, dat waardeer ik enorm. Samen met familie en vrienden van Sayuri is Petronia bezig de wapens uit de omloop te halen. “Ik zou het alleen kunnen doen, maar zoals je ziet sta ik niet alleen, samen met vrienden en familie gaan we verder strijden om het op te lossen.” Dat er vanuit de politiek nog geen actie is ondernomen, weerhoudt Petronia er niet van door te zetten. Hij diende afgelopen dinsdag ook een brief in bij de gouverneur van Aruba om zijn zorgen over het wapengeweld onder de jeugd aan te kaarten en om te kijken hoe men tot oplossingen kan komen. “Dat is wat ik wil, en ik eis levenslang. Mijn dochter is vermoord, als je mijn dochter kan vermoorden dan hoor je ook levenslang te zitten. Ik ben elke dag hiermee bezig en zal niet stoppen.”

Foto: Melissa Stamper

Perspectief

Foto: Jan Jager

ORANJESTAD — Overal op het eiland waren al vroeg rijen te zien van mensen die geduldig stonden te wachten om hun stem uit te mogen brengen. Hoewel het op deze foto lijkt alsof de mensen heel dicht op elkaar stonden te wachten, is hier sprake van het gebruik van perspectief door de fotograaf. Afstand houden, mondkapjes dragen en het gebruik van desinfecterende handgel was vandaag de norm bij de stembureaus.

Britse minister Hancock onder vuur over affaire

LONDEN — De Britse minister van Volksgezondheid Matt Hancock ligt onder vuur, omdat hij als cruciaal figuur in het coronabeleid een goede vriendin als adviseur heeft aangesteld en volgens Britse media ook een affaire met haar had. De krant *The Sun* heeft beelden verspreid van de minister die zijn adviseur Gina Coladangelo kust en omhelst, kennelijk op 6 mei in zijn eigen ministerie.

Beide veertigers zijn getrouwd en hebben kinderen. Ze kennen elkaar uit hun studietijd aan de Universiteit van Oxford. Coladangelo is een steenrijke lobbyiste die daarnaast een belangrijke functie heeft in de modeketen Oliver Bonas van haar echtgenoot Oliver Tress. Hancocks collega van Transport, Grant Shapps, heeft tegenover media beklemtoond dat dit een privékwestie is. Hij zei dat Coladangelo door het ministerie van Hancock via ‘een zeer streng proces’ is geworven.
De oppositiepartijen Labour en Liberaal Democraten hebben de minister opgeroepen op te stappen. Hancock zei in een eerste reactie dat hij zich verontschuldigt omdat hij de coronaregels overtrad en geen afstand hield.
Hij heeft er spijt van dat hij ‘zo veel mensen heeft laten vallen’. Maar hij blijft naar eigen zeggen op zijn post om het land uit de pandemie te halen. Hij zou het fijn vinden als zijn privéleven in deze persoonlijke kwestie verder wordt gerespecteerd.

Doden en bijna 160 mensen zoek na instorten flat in Florida

MIAMI/SURFSIDE — Het dodental door de instorting van een appartementencomplex gisteren ten noorden van Miami is opgelopen naar vier. Burgemeester Daniella Levine Cava van Miami-Dade zei voorts dat het aantal vermisten is opgelopen tot 159. Het is van deze mensen niet bekend of ze in het pand aanwezig waren en nu onder het puin liggen of dat ze er helemaal niet waren.

Veel appartementen aan het strand van Florida zijn niet permanent bewoond. Van 120 personen die eerder als mogelijk in het pand aanwezig werden aangemerkt, is inmiddels vastgesteld dat ze in veiligheid zijn.

Er wordt met man en macht dag en nacht gewerkt aan het ruimen van puin en het zoeken naar slachtoffers. President Joe Biden heeft speciale federale hulp toegezegd aan de autoriteiten in de getroffen plaats Surfside, dat onder Miami-Dade valt. Daar stortte de helft van het appartementencomplex van twaalf verdiepingen ‘s nachts als een kaartenhuis in elkaar. Inmiddels zijn 37 mensen levend onder het puin vandaan gehaald.

Foto: Shutterstock

Panoramisch uitzicht vanuit de lucht Surfside Residenties Miami Florida

Schadeclaims
De gouverneur van Florida, Ron DeSantis, heeft een bezoek aan Surfside gebracht en een plaatselijke noodtoestand afgekondigd ‘om alle noodzakelijke middelen te kunnen inzetten’. Het is niet bekend waardoor het pand uit 1981 het plotseling begaf. De eerste schadeclaims zijn volgens plaatselijke media al ingediend en suggereren een oorzaak. De vereniging van eigenaren heeft volgens de klacht nagelaten op te treden, ‘nadat was vastgesteld dat er reparaties nodig waren in verband met bepaalde bouwkundige kwesties’. “Er is geen actie ondernomen en dat heeft de veiligheid van het pand en zijn bewoners in gevaar gebracht”. De klagers stellen dat de instorting voorkomen had kunnen worden ‘met normale onderhoudswerkzaamheden, veiligheidsmaatregelen en toezicht’.

Het is niet bekend waarop ze zich baseren. Over de oorzaak van de instorting is niets bekend. De helft van het relatief dure appartementencomplex aan het strand 9 kilometer ten noorden van Miami Beach stortte in enkele seconden helemaal in. Een professor aan de Universiteit van Florida heeft tegen media gezegd dat is vastgesteld dat het pand in de jaren negentig aan het verzakken was. Het zou gaan om 2 millimeter per jaar tussen 1993 en 1999. Maar die verzakkingen kunnen volgens hem op zich niet leiden tot de instorting van het gebouw.

Surfside ligt op een smalle strook land die is gescheiden van de kust van het vasteland van Florida.

Een greep uit wat de regering de afgelopen 4 jaar bereikte

ORANJESTAD — Oktober 2017: partijleider MEP, POR en RED tekenden het formatieakkoord 'Hunto pa Aruba'. Speerpunten: integriteit, goed bestuur, gezonde openbare financiën en 'het centraal stellen van de mens'. Dit in de vorm van aandacht voor veiligheid, sociale voorzieningen, zorg, huisvesting en milieu. De *Amigoe* blikt terug op wat de regering de afgelopen vier jaar onder andere heeft bereikt.

Integriteit
Bureau Integriteit
Om integriteit bij het hele overheidsapparaat in te passen, was het plan om een bureau belast met integriteit op te richten. Dit heeft in 2020 vorm gekregen onder de naam Bureau Integriteit Aruba (BIA) met aan het hoofd Marielle Meaux. Het bureau heeft vooral als taak om ambtenaren in te lichten over wat wel en niet integer gedrag is en moet als meldpunt dienen voor klokkenluiders en burgers die gedupeerd zijn door niet-integer gedrag van ambtenaren. Onduidelijk is of het bureau inmiddels, naast de directeur, personeel heeft. Voor zover bekend is het bureau nog niet actief.

Politiek
Wet politieke partijfinanciering
Een belangrijk actiepunt van de huidige regering was het invoeren van de wetgeving financiering politieke partijen waarover sinds 1990 al wordt gediscussieerd. Deze wet werd in september 2020 realiteit. Hiermee moet een einde komen aan niet transparante partijfinanciering.

Financiën
Begroting met surplus
Op papier werd in februari 2020 een surplus van 40 miljoen op de begroting 2020 gepresenteerd. Daarmee kwam het kabinet een afspraak na met Nederland (+0,5 procent overschot in 2021). De crisis gooide echter roet in eten, waardoor het overschot uit de ontwerpbegroting in de definitieve begroting een tekort werd van 1,2 miljard. 2019 blijkt achteraf met een klein tekort te zijn opgeleverd, kleiner dan de -0,5 procent die op grond van het protocol moest worden gerealiseerd.

Veiligheid
Wetswijziging zedendelicten
In juni 2020 werd unaniem de wijzigingswet zedendelicten aangenomen. Met het aannemen van de wijzigingswet is de weg open naar drastisch hogere straffen voor seksueel misbruik en ontucht. Voorbeelden: de strafmaat van ten hoogste twaalf jaar voor verkrachting wordt aangepast naar maximaal vijftien jaar en op seks (binnendringen) met een kind onder de twaalf jaar komt een straf van vijftien jaar te staan in plaats van de huidige twaalf.

Sociale zaken
Meldcode
Na de heftige dood van de broertjes Rishandroh en Rishandrick heeft de huidige regering gewerkt aan het zogenaamde Sociaal Crisisplan om de toenemende geweldsdelicten en gevallen van misbruik en mishandeling een halt toe te roepen. Een van de grootste punten waaraan met het SCP is gewerkt, is de opzet van een meldcode (Codigo di Proteccion). De Codigo moet bijdragen aan een betere meldprocedure en samenwerking tussen de verschillende sectoren, instanties en iedereen die met kinderen en gezinnen te maken krijgt. Afgelopen maart werd de Landsverordening meldcode kindermishandeling ondertekend.

Geregistreerd partnerschap
Het is een thema dat al jaren wordt besproken en waarvoor door de LGBTQI-community hard werd gevochten: het geregistreerd partnerschap. De invoering hiervan hing al sinds 2016 af van de inwerkingstelling van het aangepaste Burgerlijk Wetboek. Na jaren van vertraging en discussie werd afgelopen februari de ontwerp-Landsverordening tot invoering van de Landsverordening aanpassing Burgerlijk Wetboek door de Staten aangenomen. De bedoeling is dat het nieuwe Burgerlijk Wetboek vanaf 1 september van kracht gaat.

Arbeid
Minimumloon
Per 1 januari 2020 werd het minimumloon verhoogd naar 1815,35 florin per maand. Met die verhoging volgde de regering het advies op van de Sociale Economische Raad (SER).

Milieu
16 natuurgebieden beschermd
Milieuorganisatie en ngo's vochten jaren voor meer aandacht voor de natuur van het eiland. In 2019 werd er gehoor gegeven aan een motie van 2013 waarin werd gepleit voor het beschermen van zestien natuurgebieden, waaronder onder andere de Californische duinen, Spaans Lagoen, Mangel Halto, Isla di Oro en de Commandeursbaai vallen.

Weg met piepschuim en plastic
Na een overgangsperiode van december 2019 tot 1 juli 2020 geldt er nu een verbod op wegwerpplastic en piepschuimproducten. In dezelfde wet wordt ook geregeld dat zonnebrandcrème waarin oxybenzone is verwerkt, wat schadelijk is voor koralen, verboden is.

Geen auto's in Arikok
De zaak liet letterlijk veel stof opwaaien aan de kant van de Aruba Off-road Foundation: maar sinds eind 2020 is het verboden voor atv's en utv's om het Nationaal Park Arikok te betreden. De grote hoeveelheid karavanen van deze terreinwagens werpen zoveel stof op en maken zodanig geluid dat het de natuur fors aantast.

Volksgezondheid
AruBIG
Ook dit onderwerp betrof een jarenlange discussie: de invoering van de eigen AruBIG. Deze is sinds afgelopen mei een feit. Een deel van de wet was al eerder van kracht gegaan onder de voormalige regering, maar onderging sinds de komst van de nieuwe regering een transformatie. De wet moest er naast waarborging en bevordering van de kwaliteit van de gezondheidszorg ook aan gaan bijdragen dat in de regio opgeleide medici worden erkend. Dit om het gebrek aan lokale specialisten aan te pakken.

Zelfhulpmedicijnen
Voor 1 maand werd dit jaar een grote lijst aan zelfhulpmedicijnen, waaronder paracetamol, niet meer vergoed. Dit moest bijdragen aan de taakstelling van Nederland om voor het einde van het jaar 60 miljoen te hebben bezuinigd op de kosten van de Algemene Ziektekostenverzekering (AZV). Echter draaide het kabinet deze regeling snel terug en wordt sinds 1 mei alle medicatie weer gewoon vergoed.

Primaire Sector
Speervissen
Het gedoogbeleid voor het speervissen kent waarschijnlijk evenveel tegenstanders als voorstanders en leidde tot controverse. Het was een plan waar demissionair Justitie-minister Andin Bikker en demissionair Primaire Sector-minister Chris Romero zich hard voor maakten. Aan het speervisbeleid zijn regels verbonden, alleen wordt gezien dat deze regels op het moment nog te vaak worden overtreden. Zo wordt er gevist binnen de bufferzones die rondom het eiland zijn aangegeven en zien zij ook dat mensen met hun harpoen te water gaan, zonder dat zij hiervoor een vergunning hebben volgens het geldende gedoogbeleid.

Korting op water en makkelijker landbouwgrond
Midden 2020 werd het boeren makkelijker gemaakt: cunukeros betalen geen 9,50 florin maar 5,50 florin per kuub water. Daarbij besloot het Land de agrarische sector een impuls te geven door nieuwe cunukeros de kans te bieden een nieuwe huurkavel te bemachtigen voor agrarisch gebruik. In juni 2020 werden de eerste huurovereenkomsten getekend met negentien boeren.

Innovatie
E-government
Onder de huidige regering is gestart met het zogenaamde e-Government-project. Hiermee wordt ernaar gestreefd de overheid de aankomende vijf jaar digitaal te krijgen. Inmiddels is er al een aantal zaken digitaal, bijvoorbeeld de stukken van de ministerraad worden nu compleet digitaal aangeleverd en niet meer uitgeprint. De Nationale Bibliotheek begon een e-Library en de Belastingdienst kwam met een app Bo Impuesto. Bij het bevolkingsregister is het aanvraagproces van het rijbewijs gedigitaliseerd en bij Dimas vraagt men nu online een vergunning aan.

Onderwijs
E-learningproject
Verschillende basisscholen zijn in de afgelopen jaren onderdeel geworden van het e-learningtraject waarbij er gebruik wordt gemaakt van moderne digitale technieken, denk hierbij aan computer, virtual reality brillen en smartboards. Een pilotproject werd hiervoor gestart bij Cacique Macuarima en Scol Preparatorio Aterima in Santa Cruz.

LIQUIDATIE
Tromp-Visser Consultancy N.V.
(in liquidatie)
In de op 24 maart 2021 gehouden buitengewone algemene vergadering van aandeelhouders van bovengenoemde vennootschap is besloten de bovengenoemde vennootschap te ontbinden per 1 januari 2021 onder benoeming van mevrouw Tromp-Visser tot vereffenaar. Er zijn geen baten aanwezig.
De rekening en verantwoording is ter kennisgeving neergelegd ten kantore van de Kamer van Koophandel en Nijverheid Aruba alsmede ten kantore van de vereffenaar.
De vereffenaar,
A. Tromp-Visser

S
Eye & ear exams are free!
(297) 290 2020
(297) 640 2020
Caya G.F. Betico Croes 222
Mo. - Fri. 9:00 am - 6:00 pm
Sa. 9:00 am - 5:00 pm

Op een rij: De beloften die de regering niet waarmaakte

ORANJESTAD — De verwachtingen waren hooggespannen en de inzet van de coalitie MEP, POR en RED was hoog: werken aan integriteit, de sociale problematiek terugdringen en medische cannabis legaliseren. Welke projecten en plannen haalden de eindstreep (net) niet? De *Amigoe* zet er een aantal op een rij.

Financiën
Begrotingen niet op tijd
De landsbegroting was ook gedurende deze regeertermijn geen enkele keer op tijd af. Wel werd de landsbegroting van 2019 voor de jaarwisseling van 2018 goedgekeurd. Dit jaar is de begroting voor 2021 nog altijd niet goedgekeurd, mede door de coronacrisis. Midden juni kondigde demissionair Financiën-minister Xiomara Maduro (MEP) aan dat het parlement waarschijnlijk pas na de verkiezingen hierover een besluit zal nemen.

Politiek
Minder ministers
Een van de belangrijke speerpunten was om met minder ministers van start te gaan. Maar dat lukte uiteindelijk niet. De regering startte met negen ministers.

Veiligheid
Geen nieuwe gevangenis
Aruba heeft al lang de wens om een nieuw Korrektie Instituut Aruba (KIA) te bouwen. De huidige gevangenis in Santo di Patia verkeert al jaren in zeer slechte staat. In 2019 ging de zoektocht van start naar een gekwalificeerd lokaal of internationaal bedrijf dat een nieuwe gevangenis wil bouwen. Uiteindelijk leidde dat er eind juli 2020 toe dat drie bedrijven een voorstel indienden, gedurende de tweede coronagolf. De bedoeling was dat vorig jaar de eerste steen zou worden gelegd op een terrein in Barcadera, maar Covid-19 zorgde ervoor dat het plan voorlopig wordt uitgesteld.

Nog geen nieuw politiebureau
Vanuit het Korps Politie Aruba (KPA) alsook vanuit politievakbond SPA wordt er al lang geroepen om een nieuw politiebureau. In 2019 werden daarom verschillende departementen overgeplaatst naar een gebouw in Wayaca. Maar een nieuw pand kwam er nog niet. Wel werd in maart een akkoord getekend met de Stichting Algemeen Pensioenfonds Aruba (APFA) om samen op zoek te gaan naar een bestaand gebouw dat aan hun wensen voldoet of om gezamenlijk een nieuw gebouw te ontwikkelen.

Ouderenzorg
Ouderenraad
Bij aantreden kondigde het kabinet Wever-Croes aan dat er een ouderenraad zou komen, maar deze zag het daglicht niet voor de nieuwe verkiezingen. Wel werd een ministeriële beschikking (MB) voorbereid voor de instelling van de ouderenraad RaVO (Raad voor Ouderen). De bedoeling is dat de RaVO uit zeven leden bestaat en ondergebracht zou worden bij de Sociaal Economische Raad (SER)

Volksgezondheid
Rookbeleid
Aruba is al zeker vijf jaar bezig met zijn eigen regels met betrekking tot de invoering van rookverboden, maar deze zijn nog niet formeel ingevoerd. Het rookverbod dat onder de Landsverordening beperking tabaksproducten valt, is wel in september 2016 in het Afkondigingsblad verschenen. Maar om in werking te treden had de wet nog een landsbesluit nodig en dat is er nooit gekomen. Gestreefd werd dat begin 2021 de Landsverordening van kracht zou gaan, maar deze is tot op heden niet geïmplementeerd.

Medicinale cannabis
De bedoeling was dat Aruba zou starten met het cultiveren en of verwerken van medicinale cannabis, maar uiteindelijk kwam dit voor het einde van de regeertermijn niet van de grond. Er werd hard aan gewerkt, veel over gediscussieerd en uiteindelijk werd er een totaal van drie requests for proposal's (RFP) opgesteld. In totaal meldden zich 73 geïnteresseerden, werd in maart duidelijk. De Raad van Advies (RvA) stelde kritische vragen bij de economische haalbaarheid van de productie van cannabis voor de exportmarkt. Zo lang die economische haalbaarheid niet is aangetoond, ontbreekt volgens de RvA de rechtvaardiging voor de 'instelling in bemensing' van het Bureau Medicinale Cannabis Aruba (BMCA). Wel is de import en verkoop van producten die CBD bevatten gelegaliseerd.

Integriteit
Ombudsman
De bedoeling was om in het eerste jaar de wetgeving voor de ombudsman te introduceren. Maar de invoering laat nog even op zich wachten. Begin februari dit jaar was een aantal ingediende amendementen voor Justitie-minister Andin Bikker de aanleiding om de wijzigingswet voor de Staatsregeling aan te houden waarin de ombudsman zou zijn opgenomen. Er leven in de Staten namelijk vragen of de onafhankelijkheid van het instituut ombudsman voldoende is gewaarborgd.

Economie
Citgo
De heropening van de raffinaderij strandde gedurende de regeerperiode. In 2019 reisde premier Evelyn Wever-Croes (MEP) naar Washington in de hoop de raffinaderij alsnog open te kunnen houden. Vooraf-gaand aan de reis noemde ze dit 'de laatste poging om de raffinaderij te redden'. Uiteindelijk werd datzelfde jaar nog gestart met de onderhandelingen om het contract met Citgo Aruba vroegtijdig te verbreken. Er werd een commissie door de regering opgericht die de toekomst van de Citgo-raffinaderij ging onderzoeken.

Geen leven in Caya Betico Croes
De bedoeling was dat het centrum van Oranjestad, en dan met name Caya Betico Croes, zou worden vernieuwd. Restaurants en cafés moesten meer mogelijkheden krijgen om activiteiten te ontplooien. Ook moest de kwaliteit van de winkels en de boetieks omhoog: de Main Street moest een prime shopping street worden. Er zijn in de afgelopen jaren wel wat restaurantjes om en nabij de Main Street gestart, maar voor de rest is de straat, ook mede door de coronacrisis, verder leeggelopen en stilgevallen.

San Nicolas
Volgens plan moest San Nicolas als een 'Cultural and Heritage Capital of Aruba' bijdragen aan het toerisme. Samen met stakeholders moest worden gekeken hoe San Nicolas als een mooi alternatief kon worden gebruikt voor het hotelgebied. Ook bedrijven zouden de kans moeten krijgen om te investeren in San Nicolas. Uiteindelijk in 2021 kan worden gezegd dat de status van San Nicolas nog altijd hetzelfde is gebleven.

Goedkopere groenten en fruit
Het was een mooi plan, maar het werd uiteindelijk niet uitgevoerd: het importeren van primaire producten vanuit de regio en vanuit Latijns-Amerika moest goedkoper worden, zodat de prijzen voor de bevolking omlaag zouden gaan. Ook was het plan dat Aruba zelf meer groenten, vis en vlees zou gaan produceren, om de economie te stimuleren en het land minder afhankelijk te maken van import. De importstatus wat betreft goederen is anno 2021 onveranderd en ook de prijzen van goederen zijn niet verbeterd.

Toerisme
Hotels blijven gebouwd worden
Er moest een moratorium komen op hotels en condominiums. Alleen *p'ariba di brug* mochten nog luxe boetiekhotels komen. Het moratorium kwam niet, ook niet toen hiervoor in 2018 door partij RAIZ en handtekeningenactie werd gehouden. De toenmalige Infrastructuur-minister Otmar Oduber (POR) stelde dat een groot deel van de extra hotelkamers die op het moment worden gebouwd, zijn toegezegd door de voormalige regering en al zo ver waren, dat ze niet meer konden worden teruggedraaid.

Milieu
Dump niet gesaneerd
Al jaren breekt men het hoofd over een duurzame oplossing voor de dump Parkietenbos. De toenmalige Milieu-minister Otmar Oduber richtte een zogenaamde 'steering committee' op dat met een advies moest komen. Er werd een nieuwe stortplaats aangewezen in Ser'i Teishi. De oplossing werd verder gezocht in een vuilverbrandingsinstallatie en het afdekken van de stortplaats Parkietenbos. In 2019 werd een Request For Proposal (RFP) voor het saneren en afdekken van Parkietenbos gepubliceerd. Inmiddels is er in december een hindervergunning afgegeven voor het gebruiken van een kleine incinerator (verbrandingsoven), wat tegen de wil van de buurtbewoners is. De uitstoot van de incinerator wordt gemeten en als dat wordt goedgekeurd, zal deze in gebruik worden genomen, aldus de demissionair premier afgelopen mei.

De drie R's
Als het gaat om het verbeteren van het milieu, stonden bij deze regering de drie R's centraal, aldus het regeerplan. De drie R's stonden voor Reduci, Recycla en ReUsa (RRR). Er moest een voorlichtingscampagne komen en in alle wijken en bij scholen zouden containers moeten komen voor glas, papier en blik. Dit plan is niet in uitvoering gebracht.

Uitspraken Asporaat openen discussie over cultuur

ORANJESTAD/WILLEMSTAD — Cabaretier Jandino Asporaat kwam in opspraak vanwege uitspraken die hij heeft gemaakt over de Arubaanse cultuur en identiteit. Donderdag verontschuldigde Asporaat zich voor zijn uitspraken, maar gaf daarbij ook te kennen dat er een open discussie nodig is over Amerikanisering en behoud van eigen cultuur.

Tijdens een interview in een ochtendprogramma deze week op de Curaçaose radio zei Asporaat: "Op Aruba zie je nu wat anders gebeuren. Daar is het een speelveld voor Amerikanen. Op Aruba zijn de mensen zo goed in bediening, daar kunnen we echt van leren. Maar ze hebben wel één fout gemaakt. Ze hebben het voor de Amerikanen zo goed gemaakt dat zij inmiddels niet meer weten wie ze zelf zijn." Asporaat was het eens met de stelling van de presentatoren van het programma dat Arubanen geen eigen identiteit hebben en ging verder door te zeggen dat Curaçaoenaars blij mogen zijn met dat zij nog hun eigen cultuur en eigen gerechten hebben, terwijl Arubanen feitelijk alleen nog maar pan bati hebben. Het videofragment heeft, nota bene twee dagen voordat Aruba naar de stembus gaat, voor zoveel ophef gezorgd dat bijna niemand het meer over de verkiezingen had. Aan de ene kant waren veel mensen beledigd door de uitlatingen van Asporaat, die toevallig ook weer op het eiland vertoeft om onder meer een vertoning van zijn laatste Judeska-film bij te wonen. Anderen gaven hem echter gelijk en stelden dat Aruba inderdaad veramerikaniseerd is en dat Asporaat het eiland niets meer dan een spiegel had voorgehouden.

Discussie nodig

Woensdagmiddag 23 juni was Jandino te gast in het radioprogramma van Ivo Yanez, die hem ook confronteerde met het feit dat veel Arubanen zich gekwetst voelen door wat hij op Curaçao heeft gezegd. De cabaretier verontschuldigde zich en gaf te kennen dat dit niet zijn bedoeling was hoewel hij beseft dat het fragment verkeerd kon vallen. Ook stelde hij dat een open discussie nodig is over en weer, dat hij van Arubanen zelf had vernomen dat het eiland teveel op de Amerikaanse markt is geënt en dat Arubanen weer meer eigenaar moeten worden van hun economie.

Verklaring

De *Amigoe* nam contact op met het management van Jandino Asporaat. In een schriftelijke verklaring stelt het management dat het fragment zonder context was gepubliceerd op sociale media, maar dat Jandino Asporaat iemand is 'die zijn mening durft te geven en hierover in gesprek gaat met de eilandbewoners.' "Tijdens het interview met Rockorsou88 heeft hij uitgesproken dat zijn wens is, dat er nog meer ownership zou moeten zijn voor de Arubaan op Aruba, dit geldt ook voor de andere eilanden. Zijn doel is dat elk eiland financieel zelfstandig wordt en uiteindelijk samenwerkt als één sterk team. Zijn mening dat er meer mogelijkheden zouden moeten zijn voor nog meer lokale restaurants en dat deze mogelijkheden gecreëerd moeten worden voor de gewone Arubaan om hun eigen onderneming te starten, wordt breed gedragen door het volk van Aruba. Zijn standpunt is altijd hetzelfde gebleven en hij is consequent met wat hij al jaren zegt en ook doet voor Aruba. Hij staat bekend als een vechter voor het eiland, die daar is als ze hem nodig hebben en elk platform gebruikt om de kracht van Aruba te tonen. Ook gisteravond tijdens de première van de film Bon Bini: Judeska in Da House op Aruba welke druk bezocht werd, ontving hij alleen maar liefde, waardering en respect van het volk. Jandino zal altijd blijven vechten voor alle eilanden, wat er ook gebeurt."

Mondkapje op, mondkapje af

Foto: Nadine Salas

Een lid van het stembureau met het mondkapje 'Ami ta vota'.

ORANJESTAD — Veel stemmers hebben gehoor gegeven aan de oproep om toch nog een mondkapje te dragen wanneer er geen afstand gehouden kan worden.

Zo ook bij stembureau Colegio Arubano aan de Vondellaan. Censo-hoofd Sharin Luydens verklaarde vanochtend in de media dat stemmers een mondkapje moeten dragen, anders komen ze het stemlokaal niet in.

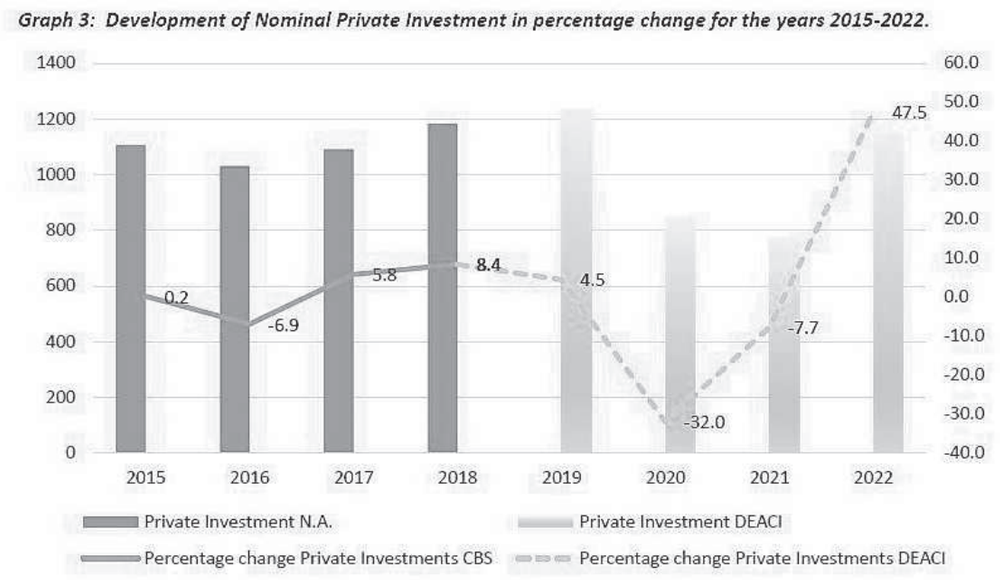
Ook de stembureauleden hebben mondkapjes gekregen om te dragen van de organisatie. Wat vanochtend wel opviel, is dat de stembureauvoorzitter bij identificatie van de stemmer, vraagt om even het mondkapje af te doen om deze te vergelijken met de foto op het identiteitsbewijs. Hierna mag dit weer op. Bij het stembureau was er zowel aan de ingangsroute als bij de uitgangsroute een dispenser met desinfecterende handgel geïnstalleerd en werden per keer maar een paar mensen naar binnen gelaten.

Investeringen dalen nog dit jaar, volgend jaar 46,5 procent in de plus

ORANJESTAD — De investeringen op Aruba zullen dit jaar nog dalen, maar volgend jaar gaan ze met 50 procent omhoog. Dat is althans de verwachting van de Directie Economische Zaken, Handel en Industrie (Dezhi).

De totale investeringen in 2021 dalen met 9,6 procent, is de prognose. In het jaar 2022 verwacht Dezhi een nominale stijging van 46,5 procent. Private investeringen dalen dit jaar nog met naar verwachting 7,7 procent en voor 2022 is een groei van 47,5 procent voorzien. Dat blijkt uit cijfers in de jongste Economic Outlook 2021-2023, die Dezhi vorige week publiceerde. Daarin wordt de negatieve ontwikkeling ten opzichte van coronajaar 2020 verklaard aan de hand van vertragingen in 2021, als gevolg van onzekerheden die gepaard gingen met de coronacrisis rondom lokaal economisch herstel. "Op alle geplande projecten voor 2021 is een risicofactor van 25 procent toegepast. Voor het jaar 2022 wordt verwacht dat de meeste investeringen die in 2020 en 2021 in de wacht stonden vanwege de pandemie, langzaam weer zullen aantrekken. De reden hiervoor zijn de positieve vooruitzichten van de Amerikaanse economie als de grootste markt voor de Arubaanse toerismesector.

Graph 3: Development of Nominal Private Investment in percentage change for the years 2015-2022.

Source: Department of Economic Affairs, Commerce and Industry of Aruba, May 2021. National Accounts, Central Bank of Statistics, February 2021.

De impact hiervan zal positief zijn voor Aruba", aldus de Economic Outlook 2021-2023.

Het niveau van de private investeringen lag in de jaren 2015 tot en met 2018 boven de miljard florin per jaar, waarbij Dezhi zich baseert op de jaarrekeningen (tot en met 2018). Alle cijfers na 2019 zijn projecties waarbij Dezhi leunt op het Maruba-rekenmodel. In 2019 stegen de private investeringen nog, om in 2020 met 32 procent te kelderen tot net boven de 800 miljoen florin, aldus de voorlopige projecties.

Publieke investeringen

Voor publieke investeringen voorziet Dezhi voor 2021 een daling van 54,5 procent en voor 2022 geen verdere percentuele verandering omdat ze verwacht dat het nominale bedrag aan publieke investeringen vorige jaar gelijk blijft aan 2021. "De regering reserveerde een totaal aan 40 miljoen florin voor investeringen om de economie te stimuleren in 2020. In 2021 en 2022 is dit 20 miljoen", luidt de logische verklaring in het document.

In de Economic Outlook 2021-2023 ontbreken verdere gegevens over het verloop van publieke investeringen, maar openbare bronnen op het internet laten zien dat het niveau van publieke investeringen met name in de jaren 2010, 2011 en 2021 met respectievelijk 76, 62 en 106 miljoen florin aanzienlijk hoger lagen dan afgelopen jaren het geval was. In deze jaren nam de schuldpositie dan ook fors toe om later weer een bescheidener groeiverloop te tonen. De explosieve groei van de schuldpositie sinds de start van de coronacrisis is vooral een gevolg van de kelderende inkomsten van de overheid en de forse overdrachtsuitgaven (circa 400 miljoen florin) die de overheid deed via onder meer de loonsubsidie- en en Fase-regeling en de aanvulling van sociale fondsen, waarmee vergeleken de publieke investeringen in het niet vallen.

181 miljoen florin voor 3e kwartaal

ORANJESTAD — Demissionair premier Evelyn Wever-Croes (MEP) bevestigde gisteren dat Aruba 181 miljoen florin krijgt van Nederland voor het derde kwartaal van dit jaar. Het gaat om de zesde tranche van liquiditeitststeun.

Na de Rijksministerraadvergadering (RMR) van 18 juni was al bekend dat Aruba voldeed aan alle voorwaarden die waren gesteld en Curaçao en Sint Maarten nog niet. Nederland heeft dit aan de Staten van Aruba bevestigd. "Ik kan met veel opluchting zeggen dat het gelukt is om geld te krijgen voor de financiering van het derde kwartaal van Nederland. Dus voor de maanden juli, augustus en september", stelde Wever-Croes.

Ze meldde dat in de brief die de staatssecretaris voor Koninkrijkszaken Raymond Knops aan de Tweede Kamer stuurde hierover, lovende woorden stonden voor Aruba over de manier waarop het land dit doet en zich aan de afspraken houdt.

Ook meldde ze dat Aruba verder onderhandelt over het vierde kwartaal. "De komende weken gaat duidelijk worden wat de voorwaarden zijn om geld te krijgen voor het laatste kwartaal. Aangezien we complimenten hebben gekregen van Nederland en gezien de situatie waar we vorig jaar in zaten, is het goed om er even stil bij te staan dat wij het goed doen."

Nog steeds afhankelijk

"Het bedrag geeft ook aan dat we nog steeds grotendeels afhankelijk zijn van Nederland. Het is wel omlaag aan het gaan, je kunt zien dat wij nog aan het herstellen zijn." Ze gaf ook aan dat Aruba nog steeds in onderhandeling is over de Rijkswet voor het Caribisch Orgaan voor Hervorming en Ontwikkeling (Coho) en het advies dat de Raad van State (RvS), dat eind maart uitlekte, waarin de raad Aruba gelijk gaf. "Het zijn dezelfde punten die wij vorig jaar tijdens de onderhandelingen met Nederland ook al naar voren hebben gebracht."

Vertrouwen

De demissionair premier stelde dat de relatie tussen Nederland en Aruba op vertrouwen is gebaseerd en dat dit er in het begin niet was. "Het heeft zeker een jaar geduurd voordat ze zagen dat wij dit serieus nemen en ook deden wat we beloofden." Ze geeft het advies aan bestuurders in het Koninkrijk hoe ze bij het onderhandelen moeten omgaan met Nederland. "Nederlanders worden 's ochtends niet wakker met de gedachten, wat zou er gebeuren op Aruba, Curaçao en Bonaire. Ze worden wakker met het idee 'wat gebeurt er in ons eigen land'. Dus we moeten onze eigen zaken behartigen en aantonen dat we doorzettingsvermogen hebben en verantwoordelijk zijn. Als je dat eenmaal hebt bereikt, moet je in dialoog blijven met Nederland", aldus Wever-Croes.

Politici die tegen de gemaakte afspraken van het Landspakket zijn, hebben de materie niet voldoende bestudeerd, stelt de demissionair premier. "Als je het goed bestudeert, zie je dat er niet veel ruimte is om de voorwaarden te veranderen, maar binnen wat er is afgesproken, is ruimte om je eigen visie te geven."

Johnson & Johnson-vaccin beschikbaar op Aruba

ORANJESTAD — Aruba heeft 2500 Johnson & Johnson-vaccins ontvangen vanuit Nederland, meldde de Directie Volksgezondheid (DVG) gisteren. Een bepaalde groep in de samenleving zou hierom gevraagd hebben.

Mensen die om verschillende redenen liever met het Johnson & Johnson-vaccin tegen Covid-19 worden geprikt dan met het Pfizer-vaccin, kunnen dit nu aangeven wanneer ze bellen om een afspraak te maken. Dit kan via de telefoonnummers 280-0101 of 522-4200. Mensen kunnen nog steeds met het Pfizer-vaccin geprikt worden, het is het vaccin dat de DVG aanbeveelt voor de bevolking in het algemeen.

Het Johnson & Johnson-vaccin wordt alleen gebruikt bij mensen vanaf achttien jaar en ouder. Het is niet bedoeld voor zwangere vrouwen. Een zeer zeldzame bijwerking die wordt gemeld bij de vaccin is trombose in combinatie met een laag aantal bloedplaatjes. Mensen die mogelijke bijwerkingen ervaren dienen contact op te nemen met hun huisarts.

In Nederland, waar dit vaccin bekend staat als het Janssen-vaccin, is de belangstelling enorm. Daar kon men sinds gisteren bellen om een afspraak te maken om met dit vaccin geprikt te worden. Inmiddels hebben zich daar al zo'n 100.000 mensen voor aangemeld. Omdat er bij dit vaccin maar één prik nodig is, is het populair bij mensen die nog snel op vakantie willen en vooral bij jongeren, zo meldt de NOS.

Het Johnson & Johnson-vaccin is een vectorvaccin en beschermt voor 67 procent tegen matige Covid-19 en 85 procent tegen een zware vorm van Covid-19. Hiermee acht de DVG het vaccin voldoende effectief en veilig. Het Pfizer-vaccin is een mRNA-vaccin en heeft een werkzaamheid van 95 procent, na twee prikken.

AMIGOE
Is studeren in Nederland jouw doel?
Lees de Amigoe Aruba om je taalvaardigheid te verbreden!
www.amigoe.com
582-4333

In juli lijst weggewerkt

Wachtlijsten Bureau Sostenemi en Directie Voogdijraad aanzienlijk verminderd

ORANJESTAD — Volgens het rapport van het Sociaal Crisisplan (SCP) voor het jaar 2020, dat nu in de afrondingsfase verkeert, zijn de wachtlijsten bij Bureau Sostenemi en de Directie Voogdijraad aanzienlijk gereduceerd en verwacht het volgende maand alles te hebben weggewerkt.

Zo laat het SCP weten in een bericht aan de pers. "Ondanks de Covid-crisis was het toch mogelijk om alle informatie te verzamelen om dit rapport te kunnen afronden", aldus het SCP in het bericht. Het rapport wordt elk jaar opgesteld en doet verslag van alle ontwikkelingen bij alle partners en lopende projecten van het SCP. SCP werkt samen met partners aan een nationaal systeem voor de bescherming van alle kinderen op Aruba. Een van de hoofdzakelijke doelen van het SCP voor het Bureau Sostenemi en de Directie Voogdijraad, die beide regelmatig te maken krijgen met gevallen van mogelijk misbruik van kinderen en jongeren, is om hun wachtlijsten te verkorten. "Om de beoogde resultaten te bereiken was het nodig om professioneel personeel erbij te halen om de grote aantallen casussen op de wachtlijsten te attenderen", aldus het SCP.

Volgens het bericht heeft het Bureau Sostenemi zijn wachtlijst kunnen reduceren van 381 naar 56 casussen, een reductie van 85 procent, en naar verwachting zal de wachtlijst in de maand juli zelfs helemaal weggewerkt worden. Dankzij een aantal veranderingen in 2020 gaat de instelling nu efficiënter te werk waardoor de meeste nieuwe gevallen die binnenkomen nu binnen vijf werkdagen verwerkt kunnen worden.

Ook bij de Directie Voogdijraad is ondanks een afname in personeel toch een aanzienlijke reductie van de wachtlijst geconstateerd. Daar is het aantal casussen op de wachtlijst verminderd van 116 naar 60, een reductie van 46 procent.

Ook vermeldt het SCP dat er in 2020 in totaal 357 casussen zijn behandeld bij de Voogdijraad.

Zodra het rapport helemaal afgerond is zal het gepubliceerd worden op de website van het Sociaal Crisisplan.

Aruba - Democracia 2021

Urna		Districto	Total votador												Total voto valido
1	Centro di Bario Noord	Noord	1,032												
2	MFA Noord	Noord	992												
3	Sint Anna School (1)	Noord	840												
4	Sint Anna School (2)	Noord	973												
5	Sint Anna School (3)	Noord	1,062												
6	Sint Anna School (4)	Noord	968												
7	Club Don Bosco	Noord	1,071												
8	Scol Basico Kudawecha	Noord	1,060												
9	Colegio Felipe B. Tromp	Noord	1,007												
10	Compleho Deportivo Frans Figaroa	Noord	1,095												
11	Scol Basico Washington (1)	Noord	930												
12	Scol Basico Washington (2)	Noord	799												
13	Centro Hubenil Washington	Noord	998												
14	Centro di Bario Tanki Leendert	Tanki Leendert	1,055												
15	Colegio Ora Ubao (1)	Tanki Leendert	1,120												
16	Colegio Ora Ubao (2)	Tanki Leendert	863												
17	Ceque Colegio MAVO	Oranjestad	1,060												
18	EPB Hato	Oranjestad	1,024												
19	Centro di Bario Playa Pabou	Oranjestad	1,038												
20	Sint Franciscus College	Oranjestad	1,012												
21	Colegio Bon Bini	Oranjestad	1,071												
22	Club Aruba Juniors	Oranjestad	989												
23	Sint Dominicus College	Oranjestad	1,090												
24	Maria College Mavo	Oranjestad	1,030												
25	Prinses Amalia School	Oranjestad	973												
26	Colegio EPI	Oranjestad	1,014												
27	Biblioteca Nacional Aruba	Oranjestad	1,034												
28	Colegio Arubano	Oranjestad	1,040												
29	Fatima College	Dakota	1,025												
30	Pius X School (1)	Dakota	1,016												
31	Pius X School (2)	Dakota	1,047												
32	Colegio Conrado Coronel (1)	Santa Cruz	1,004												
33	Colegio Conrado Coronel (2)	Santa Cruz	994												
34	Centro Caiquetio	Paradera	921												
35	Maria Goretti College	Paradera	1,076												
36	Colegio Pastoor Kranwinkel (1)	Paradera	1,081												
37	Colegio Pastoor Kranwinkel (2)	Paradera	1,029												
38	Emmaschool (1)	Paradera	955												
39	Emmaschool (2)	Paradera	1,094												
40	St. Verst. Gehandicapten Aruba	Paradera	1,030												
41	Compleho Deportivo Franklin Bareño (1)	Paradera	987												
42	Compleho Deportivo Franklin Bareño (2)	Paradera	933												
43	Colegio Laura Wernet-Paskel	Santa Cruz	1,069												
44	SPO Santa Cruz	Santa Cruz	1,048												
45	Club Estrella	Santa Cruz	968												
46	Maria School (1)	Santa Cruz	906												
47	Maria School (2)	Santa Cruz	986												
48	Colegio San Hose (1)	Santa Cruz	905												
49	Colegio San Hose (2)	Santa Cruz	992												
50	Colegio San Antonio	Santa Cruz	965												
51	POVA	Santa Cruz	901												
52	Centro di Formacion KIA	Santa Cruz	1,018												
53	Cacique Macuarima School	Santa Cruz	1,033												
54	Colegio Santa Famia (1)	Pos Chikito	1,044												
55	Colegio Santa Famia (2)	Pos Chikito	1,089												
56	Colegio Sagrado Curason (1)	Savaneta	951												
57	Colegio Sagrado Curason (2)	Savaneta	994												
58	Colegio Sagrado Curason (3)	Savaneta	1,099												
59	Colegio Sagrado Curason (4)	Savaneta	1,050												
60	Scol Caiquetio	San Nicolas	1,018												
61	Sint Michael School	San Nicolas	936												
62	SPO Brazil	San Nicolas	996												
63	EPB San Nicolas	San Nicolas	946												
64	Comm. Pieter Boer School	San Nicolas	992												
65	Y.M.C.A.	San Nicolas	1,089												
66	Filomena College Mavo	San Nicolas	983												
67	Graf Von Zinzendorf School	San Nicolas	1,009												
68	Comm. Gen. Abraham de Veerschool	San Nicolas	1,044												
69	Colegio San Nicolas	San Nicolas	964												
70	Politie Opleidingsinstituut E.J. (W) Vos	San Nicolas	856												
71	Bijzondere Stembureau A	Ambulante	x												
72	Bijzondere Stembureau B	Ambulante	x												
			Total	70,283											
	Kiesdeler:		Cantidad di asiento												
			Cantidad di restzetel												
			Total asiento												

Restzetels

The winner takes it all

ORANJESTAD — Hoe meer partijen meedoen aan de verkiezingen, hoe groter de kans dat partijen de kiesdeler niet halen en de winnaars er met veel restzetels vandoor gaan. Op Curaçao leidde dit na de Statenverkiezingen in maart tot een noodzakelijke herverdeling van negen (!) van de 21 te verdelen zetels. Hoe realistisch is dit scenario voor Aruba?

door onze verslaggever
Jan Jager

De kans is groot dat er na de verkiezingen van vandaag méér restzetels te verdelen zijn dan vier jaar geleden. In totaal doen twaalf partijen mee aan de verkiezingen. Dat is minder dan de vijftien partijen die deelnamen aan de Curaçaose verkiezingen op 19 maart, maar een derde meer dan de verkiezingen van 2017, toen acht partijen meedongen naar vertegenwoordiging in de Arubaanse Staten.
De enige manier om te voorkomen dat je stem verloren gaat, is door te kiezen op een partij die wél in de Staten komt. Maar voor wie niet op een van de grote twee partijen wil stemmen, blijft het een gok. In totaal stemde op Curaçao afgelopen maart zo'n 29 procent van de kiezers op een partij die de kiesdeler (het aantal uitgebrachte stemmen gedeeld door de 21 zetels in de Staten) niet haalde en daardoor geen plek in het parlement kreeg. Op Curaçao was de kiesdeler bij de laatste verkiezingen 4040. Dat betekende dat partijen minimaal 4040 stemmen moesten binnenslepen voor een zetel, minimaal 8080 voor twee zetels, enzovoort. Negen partijen haalden de kiesdeler niet en kregen überhaupt geen zetel toegewezen. Twee partijen haalden tussen de 4040 en 8080 stemmen binnen wat goed was voor één zetel, nog twee partijen haalden tussen de 8080 en 13.200 stemmen binnen wat goed was voor twee zetels. Alleen de winnende partij MFK van Gilmar 'Pik' Pisas sleepte met 23.554 stemmen vijf zetels binnen.
Maar dankzij de stemmen op de negen partijen die de kiesdeler niet haalden, kreeg de MFK vier restzetels in de schoot geworpen. De derde partij PNP, met wie de MFK een coalitie heeft gevormd, kon zichzelf met twee restzetels zelfs verdubbelen. Zo leunt de kersverse regeringscoalitie op Curaçao op een comfortabele meerderheid van dertien zetels in de Staten, waarvan ze er feitelijk maar zeven op eigen kracht haalde.
Om antwoord te krijgen op de vraag of dit ook een realistisch scenario is voor Aruba kan een denkexperiment gedaan worden, door aan de uitslagenlijst van 2017 in Excel vier extra partijen toe te voegen. Laten we het experiment beginnen door aan de vier extra partijen het gemiddelde aantal stemmen (880) toe te bedelen die de vier partijen binnenhaalden die de kiesdeler in 2017

2017 werkelijke situatie; kiesdeler = 2792			2017 vermeerderd met vier lijsten met 4x1500 stemmen		
Lijst nr.	Stemcijfer	Quotiënt	Lijst nr.	Stemcijfer	Quotiënt
1	2107	0	1	2107	0
2	656	0	2	656	0
3	21.181	7	3	21.561	7
4	468	0	4	468	0
5	4651	1	5	4031	1
6	287	0	6	287	0
7	3286	1	7	2666	0
8	22.496	8	8	21.876	7
			9	1500	0
			10	1500	0
			11	1500	0
			12	1500	0
Totaal	58652	17	Totaal	58652	15
Restzetels		4	Restzetels		6

(2792) niet haalden. Dit eerste scenario betreft dus een situatie waarin vier van de twaalf partijen de kiesdeler halen, en acht partijen niet. Het totaal aantal stemmen blijft gelijk. De uitkomst is dat het aantal te verdelen restzetels gelijk blijft op vier zetels, net als in 2017.
Het aantal restzetels groeit echter naar zes als we de vier toegevoegde partijen gemiddeld 1500 stemmen toebedelen, en geen van hen de kiesdeler haalt. RED zou in dit scenario de kiesdeler ook niet meer halen, ervan uitgaande dat de stemmen voor de extra partijen bij de vier grootste partijen vandaan komen. Ook de AVP levert één zetel in. De drie partijen MEP, POR en AVP, die in dit scenario de kiesdrempel wel halen, zouden deze restzetels onderling moeten verdelen. En zoals op Curaçao is gebleken kan dit zeer voordeling uitpakken voor de partijen die toch al hebben gewonnen.

Des te meer kiezers de kleine partijen aan zich weten te binden zonder dat één van hen de kiesdeler haalt, des te groter wordt het aantal restzetels die de partijen die de kiesdeler wel halen onderling mogen verdelen. Het halen van de kiesdeler wordt lastiger naarmate er meer partijen meedoen. Twaalf deelnemende partijen op Aruba is geen vijftien, maar nog altijd veel. Dat kan als resultaat hebben dat de MEP en de AVP na verdeling van restzetels winst boeken en een van de twee partijen zelfs weer een absolute meerderheid krijgt in de Staten. Maar het kan ook zijn dat een van de nieuwkomers of oudgedienden het goed doet en een bonus krijgt. De kans dat deelname van meer partijen resulteert in meer partijen in het parlement is kleiner. We zullen het de komende dagen te weten komen.

Net als het aantal zetels in de Staten (21), is het Kiesreglement van Curaçao (vrijwel) identiek aan de Arubaanse Kiesverordening. Daarin staat dat het hoofdstembureau op de vijfde dag na de verkiezingen om 10.00 uur 's ochtends een zitting houdt, waarin van elke lijst het aantal op elke kandidaat uitgebrachte stemmen wordt vastgesteld, alsmede de optelsom van het aantal stemmen op elke lijst: het stemcijfer. Zo spoedig mogelijk daarna wordt de uitslag van de verkiezingen bij besluit vastgelegd. Het aantal zetels dat daarbij aan een lijst wordt toegewezen, is gelijk aan het aantal keren dat de kiesdeler in het stemcijfer past. Van de zetels die overblijven, wordt telkens een zetel toegekend aan de lijst welke het grootste gemiddelde aantal stemmen per toegekende zetel heeft. Dat betekent dat een partij met de meeste stemmen per toegekende zetel de eerste gegadigde is voor een restzetel.

OPINIE

Afscheidsbeleid

door **Jan Jager**

Eindelijk ontvingen de Staten verleden week het Ruimtelijk Ontwikkelingsplan met voorschriften (ROPv). Een mijlpaal, omdat er voor het eerst een plan is dat juridisch bindende regels stelt ten aanzien van wat waar mag en onder welke voorwaarden. Maar na jaren van voorbereiding en maatschappelijke discussie krijgen de Staten van Aruba welgeteld twee weken om op de inhoud van het document te reageren, en dat een week voor de verkiezingen. Besluitvorming vindt überhaupt niet in de Staten plaats. De minister van Ruimtelijke Ontwikkeling stelt het ROPv vast. Zo is het nu eenmaal in de Landsverordening Ruimtelijke Ontwikkeling (LRO) geregeld. Bijzonder, omdat het ROPv verstrekkende gevolgen heeft. Hopelijk ten positieve. Maar dan moet de inhoud van het document wel deugen. De kans dat de Staten in de week voor en na de verkiezingen nog met zwaarwegende bezwaren komen, lijkt me gering. En dan nog kan de minister eventuele reacties naast zich neerleggen.

Het feit dat Aruba erbij ligt zoals het er nu bij ligt, is voor een groot deel een gevolg van het ontbreken van ruimtelijk beleid. Denk aan de ongebreidelde *urban sprawl*, de verrommeling van het landschap, maar ook aan de leegloop van Oranjestad als commercieel centrum. Vrijdag 18 juni presenteerden demissionair premier Evelyn Wever-Croes als portefeuillehouder Ruimtelijke Ontwikkeling en haar diensthoofden nog een herstelplan voor Caya Betico Croes. Dat leunt grotendeels op het geven van nieuwe functies aan leegstaande, vaak monumentale panden. De economische staat waarin Caya Betico Croes verkeert is in tien jaar niet zo slecht geweest, luidde een commentaar tijdens de presentatie getoonde video. Als oorzaak werd gerefereerd aan de opkomst van e-commerce. E-commerce is natuurlijk maar het halve verhaal. Want zo slecht als het met Caya Betico Croes ging, zo goed verging het de commercie buiten het centrum van Oranjestad. Ontwikkelaars werd door afwezige ruimterestricties immers niets in de weg gelegd om langs uitvalswegen winkels, kantoren, malls en een megabioscoopcomplex met zeven restaurants uit de grond te stampen. Aan die wildgroei komt met de inwerkingtreding van het ROPv hopelijk een eind.
Met 65 zienswijzen maakten burgers en maatschappelijke organisaties gretig gebruik van de mogelijkheid om op de inhoud van het concept-ROPv, dat in november 2019 ter inzage lag, te reageren. Het is onduidelijk in hoeverre gedane suggesties zijn verwerkt in het uiteindelijke plan. Ook is het niet duidelijk of de minister rekening heeft gehouden met het advies van de Raad van Advies (RvA), die zich afvraagt of de handhaving van in het ROPv opgenomen voorschriften wel goed is geregeld, en kritiek uit op de ruime mogelijkheden om bij planschadeclaims uitzonderingen op voorschriften te geven. Het 'nader rapport' waarin een minister op adviezen van de RvA reageert, ontbreekt bij de stukken die de Staten ontvingen.

Gezien de maatschappelijke impact van het ROPv lijkt me meer betrokkenheid van de Staten wenselijk, net zoals Provinciale Staten in Nederland over de provinciale omgevingsvisie gaan en de gemeenteraad het juridische bindende bestemmingsplan accordeert. Natuurlijk is het zo dat de Staten van Aruba met bovengenoemde LRO instemden, waarmee ze hun eigen rol bij de totstandkoming van het ROPv marginaliseerden. Maar dan nog lijkt me het moment van voorleggen van het document aan de Staten niet heel transparant en zelfs verdacht. Het heeft er in elk geval de schijn van dat op de valreep, zonder kans op veel weerspraak, nog beleid door de besluitvorming moet worden geloodst op basis waarvan toezeggingen zijn gedaan aan marktpartijen. Afscheidsbeleid.

Den Cayente

Iets zit me dwars over Jandino

Ariën Rasmijn (1975) is journalist. Naast zijn publicaties in de Amigoe en diverse andere media schrijft hij in deze column regelmatig over nieuws en politiek op Aruba. Opinies en stellingen die in deze column worden geuit komen volledig voor zijn rekening. Hij stelt reacties op prijs via: dencayente@gmail.com. Den Cayente is online te volgen op www.dencayente.com.

Toch even iets over Jandino. Iets zit me namelijk nog dwars. Ja, hij heeft zich verontschuldigd. En hij doet zeker ook goede dingen voor mensen, vraag anders aan de vader van Stan. En daarnaast kwam hij ook hier om namens instanties in Nederland een zak met geld achter te laten voor de voedselbank. Niemand is perfect, ik ben de eerste om dat ook over mijzelf te zeggen. En toch zit iets mij dwars. Dat hij in een dom ochtendradioprogramma ging roepen dat wij in de ontwikkeling van ons toeristisch product onze identiteit zijn kwijtgeraakt en dat de presentatoren daar nog eens wat scheppen bovenop gooiden was kwalijk. Jandino, die met diezelfde tong praat over United States Of The Caribbean en hoe de eilanden juist samen moeten optrekken om vooruit te komen haalt een eiland onderuit om tegen het andere eiland – zijn eiland – te zeggen: Leer hiervan en wees trots op dat jij jouw cultuur en identiteit wel hebt. Volslagen onzin natuurlijk en niet alleen is het tamelijk beledigend, het haalt zijn hele boodschap waarmee hij hier als spreker geld mee kwam verdienen onderuit en brengt die oude gevoelens van verdeeldheid tussen de eilanden – voortgebracht uit verdeel en heers staatkunde, concurrentie en racisme – weer naar boven. Allemaal binnen een minuut tijd, want zo groot is zijn bereik en invloed hier. Niemand is perfect, we maken allemaal fouten. En met cancellen schiet je niks op. Maar toch zit iets mij dwars. En het is niet eens het feit dat hij zijn succes heeft opgebouwd met het uitbeelden van platte, domme, botweg racistische stereotypen van zijn eigen volk. Nee, wat mij dwars zit is dat wij met z'n allen zoveel krediet, bereik en macht in feite geven aan één persoon, die zelf ook niet alles weet maar op een gegeven moment ook wel gaat geloven dat hij ons wat kan leren. Het moge duidelijk zijn dat Jandino ons niet kent. Sterker nog, ik durf zelfs te zeggen dat hij zijn eigen mensen niet eens meer kent. Er zit iets van dedain in wat Jandino allemaal doet, ook naar zijn eigen Curaçaoenaars toe. Dat hij überhaupt terugkomt om goed te doen is lovenswaardig, vergis je niet. Maar wat hij niet doet is eerst kijken, luisteren en leren. Nederigheid. Zijn plaats nemen naast ons als deelnemer, in plaats van boven ons als weldoener en succesgoeroe. Want wanneer wij zo iemand in een positie zetten waarin hij op zo'n manier platte, slecht geïnformeerde observaties over anderen kan maken, dan kan je er vergif op innemen dat het misgaat en dat het daarna nog harder misgaat wanneer hij zich uit de nesten probeert te kronkelen bij Ivo, die na een scherp begin uiteindelijk ook te laf was om de trekker over te halen. Het is niet dat we Jandino moeten cancellen, maar eerder het idee dat iemand als hij ons moet komen redden. Dat moeten en kunnen we namelijk zelf wel.

'Kapisch?!'

Nieuwe fase

Vaak snappen we niet waarom een situatie zo is of waarom iets op een bepaalde manier wordt gedaan. Meestal is daar een simpele verklaring voor. Ook is het mogelijk dat we aan het antwoord komen door (de juiste) vragen te stellen. In deze serie probeert Armand Hessels, voorzitter van Stichting Deugdelijk Bestuur Aruba (SDBA), een verklaring te vinden voor een aantal onbegrijpelijke politieke gebruiken. Voor uitgebreidere informatie kan men terecht op www.deugdelijkbestuuraruba.org.

Volgens de statuten van SDBA is een belangrijke doelstelling om informatie te verschaffen over de kwaliteit van bestuur zoals onder meer aangegeven in Rapport Calidad. Ook over de noodzaak om te streven naar goed openbaar bestuur, als voorwaarde voor een duurzaam Aruba. In de afgelopen vijf jaar sinds de oprichting in 2016, heeft SDBA zich ingespannen om deze taken zo goed mogelijk uit te voeren.

Eerste analyse
Om de Arubaanse gemeenschap zo objectief mogelijke informatie te verschaffen zijn duizenden pagina's documenten van allerlei officiële instanties doorgespit, toegesneden op zes van de belangrijkste probleemgebieden die voortdurend benoemd worden. Zo kreeg ik een breed beeld hoe instanties met andersoortige taken tegen hetzelfde probleem aankeken. Maar ook 'in de lengte' ontstond een goed begrip: analyse van de informatie uit al die rapporten over meer dan dertig jaar leert dat de kwaliteit van bestuur structureel deficiënt was, ongeacht de politieke kleur van de regering. Hoogstens kon worden vastgesteld dat de omvang van de 'schade' (vooral schuldtoename) in combinatie met het aantal 'dubieuze projecten' door de ene partij veel groter was dan door de andere.

Informatieverspreiding
De opgedane kennis werd zoveel mogelijk verspreid via (twee-)wekelijkse artikelen alsmede regelmatige radio- en tv-interviews. Wegens het gebrek aan leescultuur zijn de hoofdconclusies van de zes rapporten in een twaalftal kortdurende video's in de vier meest gesproken talen in Aruba weergegeven en via tv, Facebook en de website verspreid. De website (www.deugdelijkbestuuraruba.org) is inmiddels bijna 40.000 keer bekeken, vooral door mensen uit Aruba, Nederland en de VS. Ook de Facebookpagina (Fundacion Gobernacion di Calidad Aruba) heeft tienduizenden mensen bereikt.

Symposia
Daarnaast werden twee symposia georganiseerd. Het eerste in september 2017 om het concept '(on)deugdelijk bestuur' beter onder de aandacht van de gemeenschap te brengen; Daarnaast de (financiële) gevolgen van ondeugdelijk bestuur en dus ook de noodzaak voor deugdelijk bestuur. In het tweede symposium in januari 2019 lag de hoofdaandacht op noodzakelijke concrete acties van belangrijke beleidsmakers om deugdelijk bestuur te implementeren. Het derde geplande symposium voor begin december 2020 met als thema 'de noodzaak voor een deugdelijker politiek systeem' moest helaas worden geannuleerd wegens de Covid-pandemie. Wèl is dit in het Masterplan van Aruba opgenomen ten behoeve van een publieke discussie alsmede een intensieve campagne ter bewustwording van de nadelige gevolgen van politieke patronage.

NIS als afsluiting van de eerste fase
Als laatste ondernam SDBA het initiatief om een 'National Integrity System Assessment' uit te laten voeren door een groep totaal onafhankelijke onderzoekers. Dit is een door 'Transparency International' opgezet instrument om na te gaan hoe al de instanties die op de een of andere wijze moeten toezien op integer handelen door de overheid, in de praktijk functioneren. Feitelijk gaat het om een 'nulmeting'. In geval van tekortkomingen worden aanbevelingen ter verbetering gedaan. De afronding van dit rapport is eveneens langdurig opgehouden, onder meer door dezelfde pandemie. Hopelijk vindt de presentatie hiervan binnen de komende twee maanden plaats. Hiermee wordt de eerste fase van 'de feitelijke staat van het Arubaans bestuur en de bewustwording daarvan' afgesloten. Vervolgens kan worden overgegaan naar de tweede fase. Kennis en begrip van tekortkomingen zijn immers essentiële voorwaarden om succesvol verbeteringen door te voeren.

Aandacht
Mede door deze activiteiten zijn de concepten 'deugdelijk bestuur' en 'integriteit' belangrijke thema's geworden in de Arubaanse politiek. Praktisch alle partijen legden hier tijdens de laatste campagne sterk de nadruk op en spraken hun intentie uit om een eind te maken aan ondeugdelijk bestuur en corruptie. De grote uitdaging is om de komende jaren die woorden ook in concrete daden om te zetten.

Nieuwe focus
De volgende fase van SDBA is meer gericht op het stimuleren van de gemeenschap om verantwoordelijkheid te dragen voor een goede naleving van de principes van goed openbaar bestuur. Ook om concrete gevallen van ondeugdelijk bestuur aan de kaak te stellen en door overleg met alle stakeholders verbetering na te streven, al dan niet langs gerechtelijke weg. Daarbij kan samenwerking worden gezocht met derden in Aruba en daarbuiten om effectieve verbetering van de kwaliteit van bestuur te realiseren. De voorkeur wordt echter gegeven aan het geven van adviezen voor verbetering, liefst in goed overleg.

Deze fase vereist echter de nodige energie en specifieke expertise (vooral op juridisch en financieel-economisch gebied), waar ik zelf niet (meer)/onvoldoende over beschik. Vandaar dat ik mij het liefst terugtrek en plaats maak voor jongere en meer gespecialiseerde mensen. Vanzelfsprekend mogen die op geen enkele wijze enige connectie hebben met 'de politiek' en moeten zij op grond van de nodige kennis van zaken in staat zijn 'de politiek'/gemeenschap, waar nodig, te 'confronteren'. Een volledig neutrale en assertieve houding is dus een tweede vereiste. Tenslotte zijn toewijding, een 'open mind' en overlegvaardigheden belangrijke kwaliteiten.

Overgangsfase
Natuurlijk staat lang niet iedereen te trappelen om deze werkzaamheden – belangeloos! – uit te voeren. Dat betekent dat ik zelf op zoek moet naar één of meerdere 'vervangers' en in die tussentijd zo goed mogelijk inhoud moet geven aan 'de nieuwe focus'. Voorlopig betekent dat ook dat ik mijn wekelijkse column 'ter bewustwording' beeindig. Vanzelfsprekend blijft de website bestaan, ook al omdat door veel bezoekers is aangegeven dat bepaalde documentatie alleen daarop te vinden is. Maar mijn inspanningen ten behoeve van SDBA zullen zeker – gradueel – afnemen. Niet alleen omdat ik het na zoveel jaar 'wel heb gehad' met 'de politiek', maar ook omdat er nog zoveel andere belangrijke, mooie en veel positievere thema's zijn die mijn aandacht trekken (zie: www.harmoniaruba.org). Wat meer rust, beweging en lezen vallen daaronder. Ik hoop daar nog lang van te genieten!

Voorlopige uitslagen vanaf 19.00 uur op overheidswebsites

ORANJESTAD — De voorlopige uitslagen van de verkiezingsresultaten worden vanavond vanaf 19.00 uur bekend gemaakt via de officiele websites van de regering van Aruba www.gobierno.aw, www.overheid.aw en www.government.aw. Dat laat het voorlichtingsbureau van de regering weten.
Nadat elke stembus in de stembureaus vanavond om 19.00 uur sluit, kan het publiek de resultaten die bij het hoofdstembureau binnenkomen volgen door op de knop 'Resultado Eleccion 2021' op bovengenoemde websites te klikken. Ook worden de resultaten per stembus en districten in grafische vorm weergegeven. De eerste prognose van de zeteltoedeling aan de partijen zal worden gepubliceerd, nadat de voorlopige resultaten van twintig stembussen binnen zijn.

Hervormingen onontkoombaar

‘Het is vijf voor twaalf’

WILLEMSTAD — Volgens minister van Financiën Javier Silvania (MFK) moet de economie van Curaçao hervormd worden. “We kunnen zo niet verdergaan. Het is vijf voor twaalf.” De hervormingen die dit jaar de meeste prioriteit genieten zijn de reorganisatie van de belastingdienst, het aanpassen van het fiscaal stelsel en het oplossen van de schuldenproblematiek van het Curaçao Medical Center (CMC).

Dat zei de minister van Financiën gisteren tijdens de persconferentie over de liquiditeitspositie van het Land Curaçao. “Covid-19 heeft de financiële situatie van Curaçao verslechterd. De overheid heeft geen middelen om de reguliere kosten aan het eind van de maand te dekken. Er is geen geld om ambtenaren uit te betalen, geen geld voor onderstandtrekkers noch geld voor de medische zorg.” Silvania beaamde dan ook dat Curaçao de liquiditeitssteun uit Nederland nodig heeft.

Voor juni was er een liquiditeitstekort van 10 miljoen gulden. Tot eind december loopt het tekort op tot 509,2 miljoen gulden. Vorige week is de Rijksministerraad (RMR) akkoord gegaan met de zesde tranche van 168 miljoen gulden die in twee delen wordt uitgekeerd. Curaçao moet namelijk aan een aantal voorwaarden voldoen, waaronder het accorderen van de derde uitvoeringsagenda en de formele ratificatie van de verlaging van de salarissen van ministers en Statenleden voor 1 juli aanstaande.

De regering heeft van de RMR meer tijd gekregen om onderzoek te doen naar de wet optimalisatie overheidsgelieerde entiteiten in de Staten aan te nemen. Er wordt binnen het koninkrijk een vergelijkend onderzoek gedaan naar de arbeidsvoorwaarden. Op basis daarvan wordt gekeken of de salarissen op Curaçao werkelijk te hoog zijn.

Coho

Er is ook overleg met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over de consensus Rijkswet Coho. Curaçao maakt vooral bezwaar tegen de kopstukken binnen het orgaan. Curaçao wil ook een eigen lid benoemen. Daarnaast pleit het kabinet-Pisas II voor supervisie op het Landspakket door het Internationaal Monetair Fonds. Het is de bedoeling dat de landen om de tafel nader tot elkaar komen.

Minister Silvania begrijpt dat Nederland de garantie wil dat de geldleningen goed worden besteed. Als voorbeeld haalde de minister het systeem van karchi sosial aan. De overheid was 600.000 gulden per jaar kwijt voor de infrastructuur van karchi sosial. Het nieuwe systeem met de bankpasjes van huisbankier Maduro & Curiel’s Bank kost slechts een fractie van dat bedrag, namelijk 75.000 gulden per jaar. “Mijn collega heeft een half miljoen gulden bespaard. Dat geld had naar het volk moeten gaan dat geen eten heeft. Dit noemen we supervisie”, aldus de minister.

Mogelijk in College van Senioren

Electorale Raad wil mondeling overleg met Staten

WILLEMSTAD — De Electorale Raad (ER) heeft Statenvoorzitter Charetti America (MFK) benaderd met een verzoek om over de toetreding van nieuwe Statenleden te overleggen. In de brief van 18 juni vraagt ER-voorzitter Raymond ‘Pacheco’ Römer ook of de leiders van de verschillende Statenfracties, mogelijk in de vorm van een College van Senioren, de bijeenkomst kunnen bijwonen.

Het onderwerp van toetreding van nieuwe leden tot de Staten is deze dagen zeer actueel. Aanleiding hiertoe is het besluit van de ER om af te wijken van het beleid dat sinds jaar en dag wordt gehanteerd. Tot begin dit jaar werd het proces om nieuwe Statenleden te werven pas opgestart, als er sprake was van een vacature in het parlement. Pas als een zittend Statenlid zijn of haar ontslag had ingediend kon het proces voor de goedkeuring van de geloofsbrieven plaatsvinden.

Vraagtekens

Maar toen op zondag 13 juni de geloofsbrieven van vijf nieuwe kandidaat-Statenleden van MFK en PNP behandeld moesten worden, werd een andere handelwijze gehanteerd. De geloofsbrieven werden behandeld en goedgekeurd, voordat het ontslag van de vertrekkende Statenleden was ingegaan. Dit leidde in de Staten tot vragen van PAR-fractievoorzitter Quincy Girigorie. Hij wilde van Statenvoorzitter America weten uit hoeveel leden de Staten op dat moment bestonden. Bestond het parlement uit 21 leden, of uit 26, inclusief de Statenleden wiens geloofsbrieven op die zondag behandeld werden. Het antwoord

Foto: Edsel Sambo

Raymond ‘Pacheco’ Römer

dat Girigorie kreeg, was dat de vijf nieuwe leden nog geen volwaardige Statenleden waren.
Girigorie kondigde tijdens deze vergadering aan dat hij namens zijn fractie een verzoek zou indienen voor een openbare vergadering met de ER, waarin de Staten uitleg krijgen over de nieuw gehanteerde handelwijze van het zelfstandig orgaan dat belast is met alles wat met verkiezingen op het eiland te maken heeft.
Naar nu blijkt heeft de ER, na het verzoek van de Staten te hebben gekregen voor een schriftelijke uitleg, zelf een gesprek met Statenvoorzitter America aangevraagd. Tevens vraagt de ER-voorzitter om in overweging te nemen om de fractieleiders van de Staten, dan wel leden van het College van Senioren, aan de vergadering deel te laten nemen.

Gevoelig thema

Het verzoek voor een bijeenkomst van het College van Senioren is opvallend te noemen. In dit college, dat voorheen bekendstond als het Seniorenconvent, worden onderwerpen besproken die gevoelig zijn of betrekking hebben op zaken die te maken hebben met staatsveiligheid dan wel spoedeisend zijn.
Het verzoek van de ER heeft hier en daar voor gefronste wenkbrauwen gezorgd in de Staten. Navraag bij de PAR-fractie leert dat deze blijft staan op zijn verzoek voor een openbare vergadering en begrijpt niet waarom in het mondeling overleg dingen besproken kunnen worden die ook in een openbare vergadering van de Staten aan bod kunnen komen.

Beide partijen verliezen kort geding

Conflict CMC en vrijgevestigde specialisten duurt voort

WILLEMSTAD — Er is nog geen zicht op een oplossing in het werkconflict tussen de zogeheten vrijgevestigde specialisten en het Curaçao Medical Center (CMC). De kortgedingrechter heeft eergisteren de vorderingen van beide partijen in dit dispuut afgewezen. Ze gaan nu via een bodemprocedure hun gelijk proberen te halen.

De vrijgevestigde specialisten alsook hun Vereniging Medisch Specialisten Curaçao (VMSC) hadden een kort geding aangespannen tegen het CMC. In deze rechtszaak, die dinsdag 15 juni werd behandeld, hadden beide partijen vorderingen tegen elkaar ingediend.
De kortgedingrechter wees eergisteren dan ook vonnis via ‘conventie en reconventie’. Hierbij velde hij een oordeel op alle vorderingen die de advocaten van beide partijen tegen elkaar naar voren brachten.
De kern van het geschil tussen VMSC en CMC gaat over afspraken die (moeten) gelden tussen de vrijgevestigde specialisten enerzijds en anderzijds het ziekenhuis dat deze dient toe te laten. Deze medisch experts zijn niet in loondienst van het CMC.
Tijdens de behandeling van het geding is gebleken dat tussen CMC en VMSC contacten waren over nieuwe toelatingsovereenkomsten. Tot een eenduidige volledige overeenstemming zijn de partijen echter niet gekomen.
Volgens het VMSC-bestuur is dit te wijten aan de opstelling van de CMC-directie en haar verzuim om serieus te onderhandelen. Volgens het ziekenhuis klopt dit niet en hadden juist de specialisten de totstandkoming van toelatingsovereenkomsten vertraagd.
Het CMC besloot om die reden een toelatingsbrief naar de specialisten te sturen, waarin ze worden verwezen naar toelatingsvoorwaarden. Volgens de ziekenhuisdirectie hadden de specialisten de inhoud van die brief en voorwaarden stilzwijgend geaccepteerd, omdat zij na 1 januari dit jaar het CMC hebben betreden.
De VMSC stelt zich echter op het standpunt dat de in december 2020 door het CMC aan haar leden toegezonden toelatingsbrief en toelatingsvoorwaarden niet kunnen worden beschouwd als een toelatingsovereenkomst. De vereniging informeerde de rechter dan ook dat er intussen een bodemprocedure tegen het ziekenhuis aanhangig is gemaakt, waarin op tien punten bezwaren worden aangevoerd tegen de voorwaarden.
De kortgedingrechter beperkte zich echter tot één enkel bezwaar van VMSC. Dit handelde over de bepaling dat de vrijgevestigde specialisten die werkzaam zijn in het CMC maandelijks aan CMC een gebruiksvergoeding moeten betalen. De specialisten kregen facturen toegezonden van 4770 gulden per maand,
In dat opzicht benadrukte het CMC dat een toegangsontzegging op grond van non-betaling niet aan de orde is. Het ziekenhuis zal de specialisten dus de toegang niet ontzeggen.
De rechter oordeelde dat de vorderingen van VMSC hierdoor komen te vervallen en heeft deze dus ook afgewezen.
In reconventie vorderde de CMC-directie veroordeling van de specialisten tot betaling van de aan hen gefactureerde en nog te factureren gebruiksvergoeding. Het ziekenhuis wijst hierbij op vermeende overeengekomen algemene voorwaarden en op de redelijkheid.
De rechter heeft die vordering niet toegewezen, omdat voor toewijzing van een geldvordering in kort geding, naast spoedeisend belang de eis voldoende ‘hard’ moet zijn en in een bodemprocedure zal worden toegewezen. Naar het oordeel van de rechter voldoet de vordering van het CMC niet en leent de geldvordering van het ziekenhuis zich niet voor kort geding.
Gezien het feit dat de kortgedingrechter zowel de VMSC als het CMC in conventie en reconventie in het ongelijk stelde, oordeelde hij beide partijen in betaling van de proceskosten. Deze zijn per partij 1500 gulden.

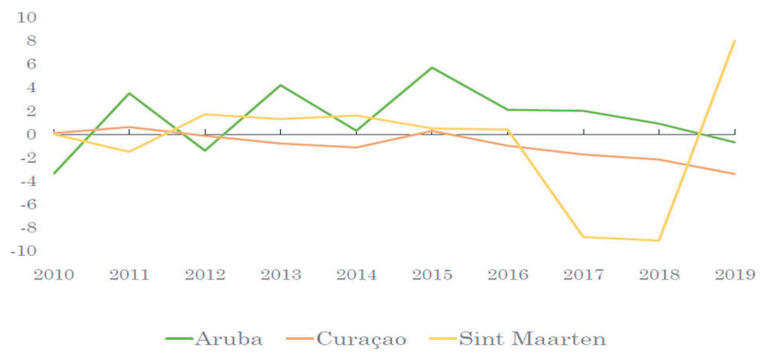
Facts & figures

Financieel toezicht is geen wondermiddel

Op 18 en 19 mei 2021 heeft het College financieel toezicht (Cft) een presentatie over de stand van zaken financieel toezicht CAS-landen (Curaçao, Aruba, Sint Maarten) verzorgd aan de Vaste Commissie Koninkrijkrelaties van de Eerste Kamer respectievelijk de Tweede Kamer.

Bij de herstructurering van Curaçao, Sint Maarten en drie openbare lichamen, de zogenoemde BES-eilanden (Bonaire, Sint Eustatius, Saba), op 10-10-‘10 heeft Nederland voor een bedrag van 3,7 miljard gulden de schulden gesaneerd. In ruil daarvoor is financieel toezicht ingesteld.
Omdat de schuld van Aruba in 2015 opliep tot 4 miljard gulden heeft dit geleid tot onafhankelijk financieel toezicht met CAft als adviseur van de toezichthouder, de Rijksministerraad (RMR).
De wettelijke grondslagen waarop het financieel toezicht plaatsvindt, zijn:
- de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten;
- de Wet Financiën Openbare Lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba;
- de Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht en protocol.

Algemeen beeld tot de coronacrisis op basis van reële economische groei en de nominale schuld van de overheden
Economische groei:
De economie van Curaçao kromp in de periode 2010-2019 gemiddeld met 1 procent per jaar.
De economieën van Sint Maarten (tot de orkaan Irma) en Aruba groeiden gemiddeld met 0,5 - 1 procent per jaar.
Grafisch ziet deze ontwikkeling er als volgt uit:

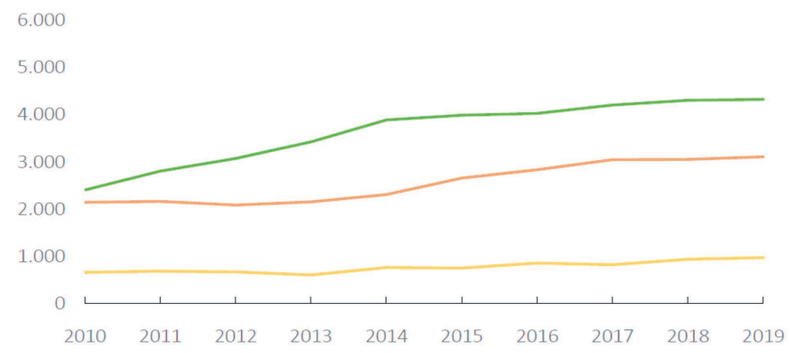

Bron: Presentatie Cft, financieel toezicht CAS-landen, mei 2021

Staatsschuld:
De schuld van Curaçao liep op van iets meer dan 2 miljard gulden in 2010 naar 3,1 miljard gulden in 2019 en die van Sint Maarten van 650 miljoen gulden naar bijna 1 miljard.
Deze schulden liepen vooral op doordat landen er niet in slaagden een evenwicht te hebben op de lopende dienst van de begroting.
Bij Curaçao is ook relevant dat in 2014-2016 via de kapitaaldienst 600 miljoen gulden werd geleend, grotendeels via een goedkope lening vanuit Nederland, voor het nieuwe ziekenhuis.

De Arubaanse schuld is, grosso modo, verdubbeld in de periode 2010-2019. Vooral tussen 2010-2014 liep de schuld snel op, omdat gekozen werd voor vraagfinanciering. Dat wil zeggen het met uitgaven en investeringen stimuleren van de economie, wat in een kleine open economie als Aruba tot enorm weglek leidt.

Een overschot op de begroting is overigens de enige manier om de schuld te laten dalen.

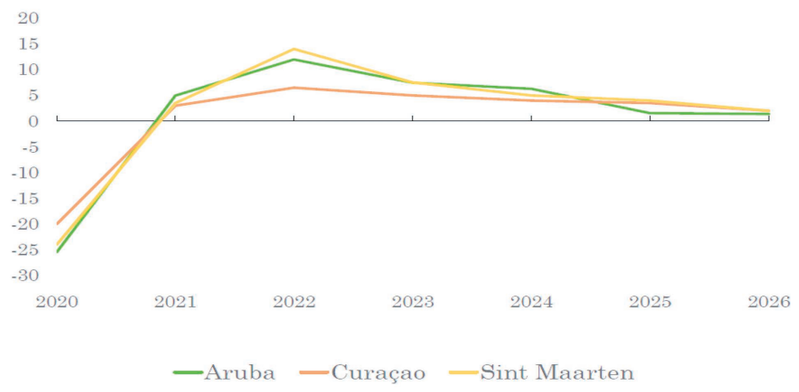

Bron: Presentatie Cft, financieel toezicht CAS-landen mei, 2021

Impact Corona crisis op:
Economie
De economie van Curaçao kromp in 2020 met 20 procent en die van Aruba en Sint Maarten met 25 procent.
Om het gat in de begroting te overbruggen, hebben de landen liquiditeitssteun van Nederland gekregen in de vorm van een lening tegen 0 procent rente.

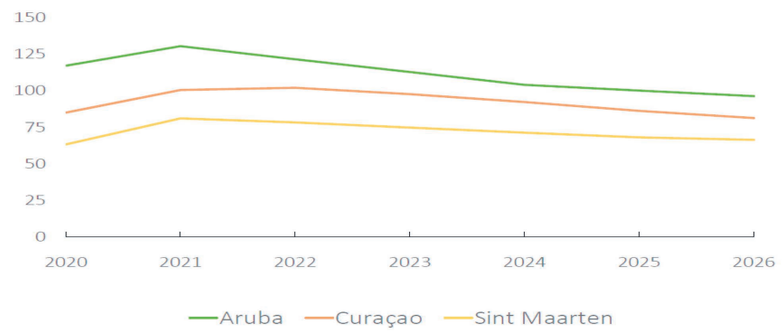
De verstrekte steun tot nu (2020 en 2021):
- Aruba: 722 miljoen florin
- Curaçao: 668 miljoen gulden
- Sint Maarten: 172 miljoen gulden

In de steun is er ook rekening mee gehouden dat de landen loonsteun konden geven aan bedrijven.
Tot het einde van de coronacrisis zal liquiditeitssteun noodzakelijk zijn.
Het Internationaal Monetair Fonds (IMF) verwacht dat de economieën van Aruba, Sint Maarten en Curaçao zich de komende jaren zullen herstellen. Voor volgend jaar wordt op Aruba en Sint Maarten een groei verwacht in de dubbele cijfers van respectievelijk 12 en 14 procent. Voor Curaçao wordt een groei van 6,5 procent verwacht.

Bron: Presentatie Cft, financieel toezicht CAS-landen, mei 2021

Staatsschuld
De schuldquote van de CAS-landen zijn in 2020 fors toegenomen:
- Aruba: 130 procent van het bbp
- Curaçao: 100 procent van het bbp
- Sint Maarten: 80 procent van het bbp

Bron: Presentatie Cft, financieel toezicht CAS-landen, mei 2021

Overige (zorgelijke) ontwikkelingen voor Curaçao
- Werkloosheid (met name jeugd) is substantieel.
- Houdbaarheid sociale fondsen vormt een groot risico.
- Het vergrijzingsproces neemt sterk toe.
- Grote onzekerheid raffinaderij.
- Gebrekkig ontwikkeld sociaal vangnet waardoor veel mensen in armoede leven.
- Het financieel beheer is niet op orde, terwijl een goed financieel beheer een noodzakelijke voorwaarde is voor een ordentelijk begrotingsproces en het beheersen van de uitgaven.
- De kosten van de publieke sector zijn veel te hoog.

Oplossingsrichting
Evenals het IMF adviseert het Cft om de noodzakelijke hervormingen door te voeren. Onder meer op het gebied van de arbeids- en kapitaalmarkt, het belastingstelsel, de zorg- en sociale zekerheid, het financieel beheer en de overheidsfinanciën. Na tien jaar financieel toezicht concludeert het Cft dat dit instrument geen wondermiddel is.

Observatie
De constatering van het Cft dat financieel toezicht geen wondermiddel is, betekent niet dat hiermee gestopt moet worden. Immers, hoe zou de financiële en sociaaleconomische situatie van Curaçao vandaag de dag eruitzien indien de miljarden aan financiële steun in de afgelopen decennia niet door Nederland zouden zijn verstrekt? Is de mindere effectiviteit van de supervisie van het Cft niet veeleer te wijten aan het feit dat het louter om adviseren gaat en niet over uitstippelen van beleid en uitvoering? Dit vanwege het in acht nemen van de afspraak dat de CAS-landen autonoom zijn? Praktisch betekent dit dat het Cft verworden is tot een ‘papieren tijger’. Dat er weinig gedaan is met de goedbedoelde adviezen van het Cft zegt meer over de (gebrekkige) daadkracht en visie van de bestuurders, alsook over hun (on)wil en (on)kunde. Noodzakelijke hervormingen die al jaren bekend zijn, zijn daardoor niet uitgevoerd.

De coronapandemie heeft de situatie verergerd. Echter, ook daar heeft Koninkrijkspartner Nederland op genereuze wijze additionele (financiële) hulp verstrekt en toegezegd dit te blijven doen, mits de Coho-afspraken worden nageleefd. Gaan de bestuurders deze kans benutten of wordt de voorkeur gegeven aan politieke sentimenten?

Celstraf voor man die in 2015 studente op Saba doodde

THE BOTTOM — Een 35-jarige man is door het hof veroordeeld tot een gevangenisstraf van elf jaar. De man doodde in juli 2015 op Saba medestudent Kavya Guda (24).

De verdachte Senad Cejvan, geboren in Bosnië-Herzegovina en woonachtig in Missouri, Verenigde Staten, heeft steeds verklaard dat hij met de dood van het slachtoffer niets te maken heeft. Net als Guda was hij ook student aan de Saba University School of Medicine.

Dankzij resultaten van DNA-onderzoek is in 2017 verdachte's betrokkenheid in beeld gekomen. Het Gerecht in Eerste Aanleg op Bonaire sprak hem in december 2017 echter vrij van moord en doodslag. De rechter vond alleen het bezit van kinderporno bewezen omdat verdachte maar liefst 706 pornografische afbeeldingen van soms zeer jonge kinderen op zijn laptop had staan. Voor deze misdaad kreeg hij twaalf maanden.

Reconstructie
Cejvan is in januari 2017 vanuit de VS uitgeleverd aan Bonaire. Aan de hand van verklaringen van verdachte, en getuigen en technisch en forensisch onderzoek heeft de rechter in het Gerecht in Eerste Aanleg geprobeerd de laatste uren van het leven van het slachtoffer te reconstrueren.

Haar levenloze en gedeeltelijk ontklede lichaam werd gevonden op een bed in haar appartement in Clement Sorton Street in The Bottom. De armen van de vrouw waren op haar rug gebonden.
Uit DNA-onderzoek bleek dat de vrouw voor haar dood seks had gehad met twee mannen: haar vriend en de beklaagde. De verdachte beweerde een geheime seksuele relatie met het slachtoffer te hebben gehad, maar deze verklaring werd door geen enkele getuige bevestigd.

Uit autopsie op het lichaam van het slachtoffer bleek dat de vrouw door wurging om het leven was gekomen. In haar appartement zijn geen sporen van inbraak of diefstal gevonden.
De rechter zei in het vonnis dat niet kon worden vastgesteld of verdachte en slachtoffer al dan niet vrijwillige seks hebben gehad. Het was 'heel goed mogelijk' dat verdachte het slachtoffer heeft verkracht en haar daarna heeft vermoord, maar het kon ook niet worden uitgesloten dat de verdachte een uit de hand gelopen vorm van een – al dan niet vrijwillig – erotisch verstikkingsspel had waardoor de vrouw 'onbedoeld en onopzettelijk' het leven had verloren.
Op basis van de feiten en omstandigheden van deze zaak kon het Gerecht in Eerste Aanleg niet 'buiten redelijke twijfel' vaststellen dat de beklaagde betrokken was geweest bij verkrachting of doodslag.

Hoger beroep
In hoger beroep heeft het hof beslist dat het bewijs van zijn betrokkenheid wél is geleverd. Het hof heeft het bewijsmateriaal nogmaals beoordeeld. Daarbij heeft een rol gespeeld dat het hof een verhaal over een geheime relatie met het slachtoffer niet heeft geloofd, terwijl de verdachte over andere dingen aantoonbaar heeft gelogen, aldus het Gemeenschappelijk Hof van Justitie in een persbericht. Naast dit feit stond de verdachte ook terecht voor het bezit van een grote hoeveelheid kinderpornografisch materiaal op zijn computer. Ook daarvoor is hij veroordeeld.

Het hof heeft bij de strafoplegging betrokken dat hij door het doden van het jonge slachtoffer niet alleen haar leven heeft beëindigd, maar ook aan haar nabestaanden groot en onomkeerbaar leed heeft toegebracht. Daar komt nog bij, dat het ontkennen en liegen door de verdachte hun rouwverwerking ernstig frustreert.
Het Openbaar Ministerie eiste eerder een gevangenisstraf van acht jaar voor dood door schuld en het bezit van de kinderporno. Het hof heeft gelet op wat er in min of meer vergelijkbare zaken aan straf wordt opgelegd en oordeelt een gevangenisstraf van elf jaar passend.

Meer wegen worden komende tijd gerenoveerd

KRALENDIJK — Het Openbaar Lichaam Bonaire gaat nog meer wegen renoveren. Aan de lijst van straten die in de planning staan voor een nieuwe asfaltlaag alsook een stoep, zijn dertien wegen toegevoegd. Dit als onderdeel van de uitvoering van het wegenprogramma.

De Kaya Commerce

Eerder was in een persconferentie al bekendgemaakt dat er gestart zou worden met drie wegen: Kaya Commerce (Rincon), Kaya Gramel en Kaya Neerlandia. Nu zijn ook de overige wegen bekend die met financiering van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat gerenoveerd zullen worden. In de bijgevoegde tabel staan de wegen die binnen het programma geheel gerenoveerd worden. De wegen die gepland staan voor 2022-2023 zullen zoveel mogelijk in 2022 worden opgestart. De daadwerkelijke planning hangt mede af van het regenseizoen. In 2022 zal een aanvraag worden ingediend voor de financiering van een volgende set van te renoveren wegen.

Naast dit wegenprogramma wordt ook gekeken naar een versneld en verbeterd onderhoud van de wegen. Hiervoor wordt een onderhoudsprogramma opgesteld, dat wordt betaald uit lokale middelen. Binnenkort volgt hier meer informatie over. De werkzaamheden aan de Kaya Commerce in Rincon zijn in volle gang en lopen op schema.
Nadat de stoepranden zijn aangelegd is op woensdag 17 juni begonnen aan het fundament. Daarna zal de aannemer de stoep voorzien van klinkers en vervolgens zal het asfalt van de weg verwijderd worden en opnieuw aangelegd worden.

Start werkzaamheden	Wijk	Straatnaam
April 2021	Rincon	Kaya Commerce
Juni 2021	Antriol	Kaya Gramel
Juni 2021	Playa	Kaya Hermandad
Juli 2021	Playa	Kaya Neerlandia
Juli 2021	Nikiboko	Kaya Roma
Juli 2021	Noord Salina	Kaya Platina
Juli 2021	Republiek	Kaya Piedra Precioso deel 1
Juli 2021	Nikiboko	Kaya Bruselas
Augustus 2021	Belnem	Kaya Saturno
Augustus 2021	Rincon	Kaya Cornelis D Crestian
September 2021	Nikiboko	Kaya Berlin
2022-2023	Rincon	Boulevard Miguel Pouriër
2022-2023	Playa	Kaya Korona deel 1 (fase 3)
2022-2023	Rincon	Kaya E.B. Sint Jago
2022-2023	Nikiboko	Kaya Nikiboko Zuid
2022-2023	Playa	Kaya Gobernador Nicolaas debrot (fase 1)
2022-2023	Noord Salina	Kaya Amsterdam

Vestigingsvergunning binnen 6 werkdagen

KRALENDIJK — Een bedrijf beginnen op Bonaire wordt makkelijker. Ondernemers die een vestigingsvergunning aanvragen, kunnen die binnen zes werkdagen krijgen. Dit kan, want vanaf 1 juli is het mogelijk om de aanvraag online te doen. Als de aanvraag online gebeurt, is de verwerkingstijd ervan veel korter. Hiermee komen het openbaar lichaam Bonaire (OLB) en de Kamer van Koophandel Bonaire (KvK) tegemoet aan de wensen van mensen die een bedrijf willen beginnen, aldus het OLB in een persbericht.

Nu moet de aanvrager zo'n acht weken wachten op een vestigingsvergunning. Het korter maken van de periode van behandeling van de aanvraag voor een vestigingsvergunning, is iets waar de private sector al vele jaren voor pleit.
Ook hoeven ondernemers niet meer naar de Afdeling Burgerzaken om een bewijs van inschrijving te halen. Het bewijs van inschrijving is een eis bij het aanvragen van een vestigingsvergunning en kan online worden betaald. Burgerzaken zorgt ervoor dat het bewijs van inschrijving, samen met de aanvraag, bij de betrokken afdeling terechtkomt. Daardoor is het krijgen van een vestigingsvergunning een stuk eenvoudiger geworden. Het OLB werkt hiervoor samen met de KvK, die nauw betrokken is bij het aanvragen van een vestigingsvergunning.
Door meer te digitaliseren wil het Bestuurscollege ervoor zorgen dat aanvragen snel worden afgehandeld. De mogelijkheid om een vestigingsvergunning online aan te vragen, heeft ook als voordeel dat ondernemerom minder papier te gebruiken s niet langer vastzitten aan de openingstijden van het OLB. Het Bestuurscollege wil de bevolking zover krijgen om het papierverbruik te verminderen, door meer gebruik te maken van de mogelijkheden van de nieuwe website van het OLB. Binnenkort is het ook mogelijk om ook andere vergunningen digitaal aan te vragen, zoals onder andere een bouwvergunning.

Feestelijke afsluiting collegejaar Lofo op Bonaire

De tweedejaars Lofo-studenten op Bonaire, met enkele docenten en de coördinator. De studenten die hun propedeusecertificaat in ontvangst mochten nemen zijn: Tamaika Bernabela, Ana Milena Diaz Hernandez, Nicolle Clifton, Helen Wout, Urbaline Koeks en Shurna Windster.

KRALENDIJK — De tweedejaars studenten van de Lerarenopleiding Funderend Onderwijs (Lofo) van de University of Curaçao op Bonaire hebben het collegejaar dinsdag feestelijk afgesloten. Ondanks het rare jaar met veel maatregelen en aanpassingen rondom Covid-19 zijn er veel positieve ontwikkelingen ingezet. Zes studenten hebben hun propedeusecertificaat in ontvangst genomen.

Gedurende dit collegejaar hebben meerdere studenten hun propedeuse (afronding van het eerste leerjaar) behaald. Een prachtige prestatie, want studeren was een flinke uitdaging dit jaar. De maatregelen rondom Covid-19 hadden veel impact op de organisatie van het onderwijs en dus ook op de studenten van de Lofo op Bonaire. De lessen zijn gedurende het collegejaar wel steeds doorgegaan, maar er moest regelmatig overgeschakeld worden naar onlineonderwijs.

Dankzij het feit dat binnen de opleiding al veel gewerkt werd met een onlineleeromgeving, verliep dit zonder grote problemen. Maar dat nam natuurlijk niet weg dat het een grote inzet vroeg van de docenten en de studenten; lessen volgen in een klaslokaal is en blijft waardevol. Daar komt nog bij dat de meeste studenten deze opleiding volgen naast hun voltijdbaan.

Ontwikkelingen
Ondanks de vele uitdagingen staan de ontwikkelingen niet stil. Sinds 2006 wordt de Lofo met enige regelmaat op Bonaire verzorgd. In 2016 is een omslag gemaakt naar het *blended* leren, wat betekent dat er binnen de opleiding een mix wordt gemaakt van les in het klaslokaal en opdrachten online. Het onderwijs wordt verzorgd door bevoegde en bekwame docenten op Bonaire. De nieuwste ontwikkeling is dat in januari 2021 het partnerschap Opleiden in de School, genaamd Kibrahacha, is gelanceerd. Binnen dit partnerschap werkt de opleiding nauw samen met een aantal basisscholen op Bonaire, met als doel de opleiding beter te laten aansluiten bij het beroep. Op deze manier wordt de kwaliteit van zowel de opleiding als de scholen verder verbeterd. Het partnerschap wordt gelijktijdig uitgerold over alle drie de ABC-eilanden (Aruba, Bonaire, Curaçao).

In augustus gaan deze studenten verder met hun derde leerjaar. Ook is de UoC-Bonaire voornemens om een nieuwe groep Lofo te starten, alsook de lerarenopleidingen talen (Papiaments, Nederlands, Engels en Spaans) en de cursus Pedagogisch Getuigschrift (docentbevoegdheid voor mensen met een hbo-achtergrond). Verder worden er korte cursussen aangeboden. Voor meer informatie of vragen kan men contact opnemen met Rosemarijn de Jong, coördinator UoC-Bonaire, telefoonnummer 717-3152, of via e-mailadres rosemarijn.dejong@uoc.cw.

Ruim 60 procent gevaccineerd op Bonaire:

'Maar we blijven waakzaam'

KRALENDIJK — Bonaire gaat vanaf vandaag, 25 juni van risiconiveau 2 naar risiconiveau 1. Dat heeft gezaghebber Edison Rijna aangekondigd tijdens een persconferentie. Bonaire heeft momenteel acht actieve besmettingen op het eiland. "Tot nu toe zijn de cijfers stabiel en blijven ze laag. Daarom versoepelen wij de maatregelen."

In een reportage voor *Caribisch Netwerk* schrijft Marit Severijnse dat de horeca nog wel steeds maar tot 00.00 mag openblijven en mag er binnen niet worden gedanst. "Risiconiveau 1 heet niet voor niets waakzaam", zegt GGD-arts Marian Luinstra. "Afstand houden blijft belangrijk, net als het niet met te veel mensen samenkomen in afgesloten ruimtes."

Reisvoorwaarden
Bonaire zal de komende tijd meer onderscheid gaan maken tussen passagiers die volledig gevaccineerd zijn en passagiers die niet gevaccineerd zijn. "Over het algemeen zullen personen die niet gevaccineerd zijn, meer moeten testen", zegt Rijna. Verder komt de verplichte quarantaine voor mensen die vanuit hoogrisicolanden naar Bonaire reizen, te vervallen. "Wel moeten ze zich voor vertrek testen en vijf dagen na aankomst", zegt Rijna.
Ook wordt gewerkt aan het verbinden van gegevens van gevaccineerde mensen op Bonaire aan het Nederlandse digitale coronacertificaat. "We hopen hier binnenkort meer over te kunnen vertellen. Voorlopig kunnen inwoners van Bonaire de originele vaccinatiekaart gebruiken als vaccinatiebewijs."

Een goede 2e
Momenteel heeft 77,9 procent op Bonaire de eerste coronaprik gehad en is 64,3 procent van de bevolking volledig gevaccineerd. "Saba is kampioen, maar wij zijn een goede tweede in de regio", zegt Rijna. "Ik begrijp dat mensen zich nog dagelijks laten vaccineren. Daar ben ik trots op en ik hoop dat het zo blijft zodat we een nog hoger resultaat zullen krijgen."
Volgens Marian Luinstra maken ze zich bij de afdeling Publieke Gezondheid geen zorgen over vaccins die mogelijk over de datum gaan. "Er is genoeg belangstelling. De vaccins waarvan de houdbaarheidsdatum bijna verloopt, zullen voor die tijd op zijn."
Ook kan Luinstra nog niet echt spreken over het afschalen van het vaccinatieproject. "We gaan door met vaccineren zolang er vraag is." Wel wordt het aantal dagen waarop de priklocatie open is, langzaam verminderd.

Op de vraag of er zorgen zijn over de nieuwe coronavariant, Delta, antwoordt Luinstra: "Ja, het zal zeker voor onrust zorgen en meer besmettingen." Toch denkt Luinstra dat de hoge vaccinatiegraad ziekenhuisopnamen of ernstig zieken tegen zal gaan. "De werking van het vaccin voor de Delta-variant is heel behoorlijk, maar we blijven het wel in de gaten houden. Nu de verplichte quarantaine voor reizigers zal worden opgeheven, houden we nog meer de vinger aan de pols om te weten welke varianten van het virus op het eiland al aanwezig zijn."

Huiszoeking op Curaçao in onderzoek online gokken

WILLEMSTAD/AMSTERDAM — Bij een groot onderzoek naar illegaal gokken en witwassen zijn zes mensen opgepakt en is voor ruim 100 miljoen euro beslag gelegd op kunst, vastgoed, voertuigen, bankrekeningen en beleggingen. Er zijn panden doorzocht in België, Luxemburg, Zweden, Malta, Oostenrijk, Zwitserland en op Curaçao. Zo maakt het Landelijk Parket van het Openbaar Ministerie (OM) in Nederland bekend.

Volgens het OM gaat het om een criminele organisatie die zich bezighoudt met onlinekansspelen. Dat is op dit moment in Nederland verboden, met uitzondering van het gokken op sportwedstrijden, bijvoorbeeld via Toto of Runnerz.
De aangehouden mannen en vrouw tussen de 45 en 66 jaar, opereerden deels vanuit het buitenland, zodat ze lange tijd buiten het zicht van de Nederlandse opsporingsdiensten konden blijven. Het is niet bekend om welke goksites of -apps het gaat. Ook is niet bekend waar op Curaçao huiszoekingen hebben plaatsgevonden.
Het OM en de fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst (FIOD) vermoeden dat de organisatie ruim 250 miljoen euro heeft verdiend met de kansspelen en dit geld vervolgens heeft witgewassen.
De Nederlandse Justitie zegt dat de aanpak van illegaal gokken hoog op de agenda staat, omdat er geen enkel zicht is op bijvoorbeeld minderjarigen of personen die schulden hebben. Buitenlandse kansspelbedrijven worden verplicht Nederlandse IP-adressen te blokkeren, zodat hun websites niet bereikbaar zijn vanuit Nederland.
In de vanaf Curaçao opererende goksector gaan naar schatting jaarlijks vele miljarden gulden om.

Voor alle vragen en verzoeken om informatie, bel naar **582-4333**

Amigoe di Aruba

Euro

In de plus

AMSTERDAM — De AEX-index op Beursplein 5 noteerde vandaag in de ochtendhandel 0,1 procent in de plus op 733,34 punten. De MidKap klom 0,4 procent tot 1046,54 punten. De beursgraadmeter in Frankfurt verloor 0,1 procent en Parijs daalde een fractie. Londen won 0,2 procent.

Het aandeel Neways klom dik 3 procent tot 14,60 euro op de lokale Amsterdamse markt. Infestos biedt 14,55 euro in contanten per aandeel voor Neways. De investeerder uit Enschede wil minstens 60 procent van het bedrijf in handen krijgen en het bestuur van Neways steunt het bod.

Sterkste stijger in de AEX was staalproducent ArcelorMittal met een winst van 1,8 procent. Bierbrouwer Heineken sloot de rij met een min van 0,9 procent. In de MidKap won Air France-KLM 0,9 procent.

De euro was 1,1940 dollar waard, tegen 1,1930 dollar een dag eerder. De prijs van een vat Amerikaanse olie klom 0,1 procent tot 73,36 dollar. Brentolie kostte ook 0,1 procent meer op 75,61 dollar per vat.

Tokio

Hoger

TOKIO — Op de aandelenbeurs in Tokio was vandaag een hoofdrol weggelegd voor Toshiba. Beleggers reageerden op het nieuws dat een meerderheid van de aandeelhouders tegen de herbenoeming van voorzitter Osamu Nagayama heeft gestemd.

De Nikkei in Tokio ging 0,7 procent hoger het weekeinde in op 29.066,18 punten. Toshiba zakte 0,7 procent.

Andere technologiebedrijven werden juist hoger gezet in navolging van de koerswinsten onder Amerikaanse branchegenoten. De Japanse chipbedrijven Advantest en Tokyo Electron wonnen tot 1,6 procent. Panasonic dikte 4,5 procent aan. Uit documenten van het Japanse technologiebedrijf bleek dat het concern zijn hele belang in de Amerikaanse maker van elektrische auto's Tesla vorig jaar heeft verkocht.

De beursgraadmeter in Shanghai noteerde tussentijds 1,2 procent hoger en de Hang Seng-index in Hongkong klom 1,3 procent. De All Ordinaries in Sydney won 0,6 procent. In de Australische miljoenenstad Sydney gaan vanaf vandaag enkele wijken een week in lockdown vanwege een uitbraak van de zeer besmettelijke Delta-variant van het coronavirus.

Wall Street

Winst

NEW YORK — Sportmerk Nike en ruimtevaartbedrijf Virgin Galactic zijn vandaag uitblinkers op de beurzen in New York. Nike klom 14,5 procent. Virgin Galactic, dat uit de koker komt van zakenman Richard Branson, werd bijna 19 procent hoger gezet. De Dow-Jonesindex noteerde kort na aanvang een winst van 0,4 procent op 34.325 punten. De S&P 500 won 0,1 procent tot 4272 punten en de Nasdaq ging 0,2 procent vooruit naar 14.392 punten. Ook de Amerikaanse banken stonden in de belangstelling omdat ze zijn geslaagd voor de stresstest van de Federal Reserve. Daardoor mogen de banken nu zelf bepalen hoeveel dividend ze gaan uitkeren en hoe groot aandeleninkoopprogramma's zijn. Er wordt verwacht dat de banken met plannen komen voor grote winstuitkeringen aan aandeelhouders. De aandelen van Goldman Sachs, Bank of America, JPMorgan Chase, Citigroup, Wells Fargo en Morgan Stanley lieten een wisselend beeld zien.

Britten onderzoeken Google en Amazon in strijd tegen neprecensies

LONDEN — De Britse mededingingsautoriteit CMA is een formeel onderzoek begonnen naar nep-recensies op sites van Amazon en Google. De toezichthouder verdenkt de Amerikaanse techconcerns ervan te laks op te treden tegen nepbeoordelingen. Daarmee schenden de bedrijven mogelijk de rechten van consumenten, zo waarschuwt de toezichthouder.

Het viel de marktwaakhond bij een voorbereidend onderzoek op dat bij Google en Amazon soms reviews van exact dezelfde gebruikers op hetzelfde tijdstip verschijnen voor meerdere producten of diensten, terwijl er geen duidelijk verband tussen die producten is. De bedrijven hebben mogelijk te weinig gedaan om dit soort recensies op te sporen. Hetzelfde geldt voor onlinereviews met aanwijzingen dat de schrijver ervan is betaald voor een positieve beoordeling.

Amazon zou ook te weinig doen tegen bedrijven die scores voor hun producten binnen de webshops manipuleren, bijvoorbeeld door positieve beoordelingen van andere artikelen erbij te plakken. Amazon stelt in een reactie 'aanzienlijke middelen' in te zetten tegen nepbeoordelingen in zijn webshops.
"We zijn bezorgd dat miljoenen mensen online worden misleid door neprecensies en vervolgens hun geld uitgeven op basis van die aanbevelingen", zegt directeur Andrea Coscelli van de CMA. "En het is ook oneerlijk dat sommige bedrijven 5-sterrenrecensies vervalsen zodat ze goed in beeld komen, terwijl eerlijke bedrijven terrein verliezen."

Sportmerk Nike ziet kwartaalomzet bijna verdubbelen

Foto: Shutterstock

BEAVERTON — Het Amerikaanse sportartikelenmerk Nike heeft in het afgelopen kwartaal de omzet bijna zien verdubbelen vergeleken met een jaar eerder toen veel sportwinkels in onder meer de Verenigde Staten en Europa de deuren sloten vanwege het coronavirus.
De omzet in het eind mei afgesloten vierde kwartaal van het gebroken boekjaar steeg met 96 procent tot 12,3 miljard dollar vergeleken met vorig jaar. Over het gehele boekjaar zag Nike de omzet met 19 procent toenemen naar 44,5 miljard dollar. Daarbij deed Nike met name goede zaken met de onlineverkoop. Er werd in het afgelopen kwartaal een nettowinst behaald van 1,5 miljard dollar. Dat was een verlies van 790 miljoen dollar vorig jaar. Over het gehele boekjaar bedroeg de winst 5,7 miljard dollar.

Mediabedrijf BuzzFeed krijgt beursnotering op Wall Street

NEW YORK — Mediabedrijf BuzzFeed krijgt een notering aan de aandelenbeurzen in New York. Het Amerikaanse bedrijf achter de gelijknamige nieuwssite gaat daarbij fuseren met een lege beurshuls waar een groep investeerders achter zit. Bij de deal wordt BuzzFeed gewaardeerd op 1,5 miljard dollar.

De notering verloopt via een fusie met de beurshuls 890 5th Avenue Partners, een zogeheten *special purpose acquisition company* of *spac*. Met een spac wordt geld opgehaald om een bedrijf over te nemen, dat dan op die manier een beursnotering krijgt. In maart werd al gemeld dat BuzzFeed werkte aan een beursgang op Wall Street en gesprekken voerde met de beurshuls.

BuzzFeed werd in 2006 opgericht en vergaarde aanvankelijk vooral bekendheid met online quizzen en grappige lijstjes die vooral *clicks* moesten opleveren. Gaandeweg richtte het mediabedrijf zich steeds meer op diepgaandere journalistiek, met veel eigen onderzoeksverhalen.

De beursgang komt na een roerig jaar voor BuzzFeed, dat door de coronacrisis veel advertentie-inkomsten verloor en flink sneed in zijn personeelsbestand. In het najaar van 2020 nam het bedrijf concurrent Huffington Post over van media- en telecomconcern Verizon Communications, dat daarvoor een minderheidsbelang in BuzzFeed kreeg. Na die deal werd bekend dat er nog enkele tientallen banen verloren zouden gaan bij Huffington Post.

Aandeelhouders Toshiba tegen herbenoeming bestuursvoorzitter

TOKIO — Aandeelhouders van Toshiba hebben vandaag tegen de herbenoeming gestemd van de bestuursvoorzitter van het Japanse technologie- en elektronicaconcern, Osamu Nagayama. Dat gebeurde na onthullingen over pogingen van Nagayama om de stemming over voorstellen van activistische investeerders te beïnvloeden. Het gebeurt zelden dat aandeelhouders in Japan zo openlijk in verzet komen tegen bestuurders.

Eerder deze maand bleek uit onderzoek dat het in moeilijkheden verkerende industriële conglomeraat tijdens een vergadering had geprobeerd aandeelhouders te beletten zelf met voorstellen te komen en hun stemrecht uit te oefenen. Resoluties van activistische aandeelhouders werden verworpen, maar volgens het rapport werd de bijeenkomst niet eerlijk geleid. Dat gebeurde bovendien na tussenkomst van het Japanse ministerie van Economische Zaken.
Aandeelhouders beweerden al langer dat er onregelmatigheden waren bij de stemming. Het onderzoek werd gepubliceerd nadat aandeelhouders Toshiba hadden gedwongen een bijzondere aandeelhoudersvergadering te houden over de kwestie. De voormalige topman van Toshiba, Nobuaki Kurumatani, nam in april ontslag nadat een overnamebod van een privaat-equityfonds waarmee hij banden had, voor nog meer onrust binnen het bedrijf zorgde.

Britse autoproductie blijft lager dan voor corona

LONDEN — Door de versoepelingen van de coronamaatregelen is de Britse autoproductie in mei fors gestegen ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. De afgelopen maand rolden volgens handelsorganisatie SMMT bijna 55.000 wagens van de band, een jaar eerder waren dat er slechts 5314. In 2019 lag het aantal echter twee keer zo hoog als nu. SMMT klaagt dat een wereldwijd tekort aan onderdelen zoals halfgeleiders het herstel van de industrie in de weg staat.

Hoofd Mike Hawes van de handelsorganisatie riep op tot meer inzet van de regering. "Als het Verenigd Koninkrijk competitief wil blijven, moet het een wereldwijd aantrekkelijk politiek kader bieden voor zowel de productie van voertuigen als de toeleveringsketens", zei Hawes. Investeringen in onderzoek en ontwikkeling en in laadinfrastructuur zouden moeten worden gestimuleerd om de emissiedoelstelling te halen.

Volgens SMMT werden in de eerste vijf maanden van 2021 in totaal 429.826 auto's geproduceerd in Groot-Brittannië, ruim 105.000 meer dan in 2020, maar 22,9 procent minder dan in dezelfde periode van 2019. Iets meer dan elke vijfde auto heeft een alternatieve aandrijving, elke zestiende wagen is een puur elektrisch exemplaar. De Britse auto-industrie moet het van de export hebben, meer dan een op de vier voertuigen wordt naar het buitenland verscheept. Ondanks de brexit blijft de EU met 53,6 procent de belangrijkste klant, vóór de VS (18,3 procent) en China (7,3 procent).

Obligatiebeleggers zien Air France-KLM weer zitten

PARIJS — Air France-KLM heeft 800 miljoen euro opgehaald door nieuwe leningen uit te zetten. De luchtvaartcombinatie wil de opbrengst van de obligaties onder meer gebruiken om een deel van de staatssteun terug te betalen die Nederland en Frankrijk vorig jaar verschaften.

De uitgifte van obligaties lijkt een succes te zijn geweest. Aanvankelijk mikte het Frans-Nederlandse concern op een opbrengst van 600 miljoen euro. Een zakenbankier meldde aan persbureau *Reuters* dat er voor 2,2 miljard euro werd ingetekend voor de schuldpapieren.
Naast het geleidelijk terugbetalen van overheidssteun gebruikt Air France-KLM de 800 miljoen euro ook voor het aflossen van andere schulden. Over leningen van 300 miljoen euro betaalt het concern 3 procent rente en voor de overige 500 miljoen euro net geen 3,9 procent.

Air France-KLM is net als vrijwel alle andere luchtvaartmaatschappijen hard getroffen door de coronapandemie, doordat internationaal reizen vrijwel onmogelijk werd door negatieve reisadviezen. Frankrijk en Nederland schoten in 2020 te hulp met in totaal 10,7 miljard euro aan leningen en garantstellingen voor krediet. Frankrijk zette eerder dit jaar al een uitstaande schuld om in aandelen, Nederland onderhandelt nog over extra steun voor KLM.

Panasonic verkoopt voor miljarden belang in accupartner Tesla

TOKIO — Het Japanse technologie- en elektronicaconcern Panasonic heeft zijn volledige belang in autofabrikant Tesla verkocht. De verkoop van de aandelen leverde omgerekend ruim 3 miljard euro op. Panasonic en Tesla werken nauw samen aan accu's voor de elektrische auto's van het Amerikaanse merk.

Dat Panasonic nu volledig uit Tesla stapt, verandert volgens een woordvoerster niets aan die samenwerking. Het bedrijf kan dankzij de opbrengst van het belang, dat in één jaar tijd het vijfvoudige waard is geworden, investeren in zijn eigen groei. Volgens de Japanse zakenkrant *Nikkei* wil Panasonic met de miljarden vooral de overnamen van Blue Yonder, een bedrijf in kunstmatige intelligentie, financieren.

De onlangs aangetreden topman van Panasonic, Yuki Kusumo, wil het concern veel efficiënter laten werken. De technologie en sensoren van Blue Yonder kunnen daarbij helpen, door productieprocessen in fabrieken te verbeteren.

Tesla rekent Panasonic tot zijn oudste leveranciers van accu's. De twee bedrijven hebben samen miljarden dollars geïnvesteerd in een grote accufabriek in Nevada. Die relatie kwam soms onder spanning te staan door openlijke klachten van Tesla-topman Elon Musk over het productietempo van Panasonic.

ECB-bestuurder: Overheden moeten steun niet te snel afbouwen

FRANKFURT — Europese overheden moeten niet overhaast te werk gaan met het afbouwen van de steunprogramma's tegen de coronacrisis. Dat zei bestuurder Isabel Schnabel van de Europese Centrale Bank (ECB).

Volgens haar zou het voortijdig afbouwen van stimuleringspakketten door overheden het economisch herstel van de crisis ondermijnen. Volgens Schnabel wordt in sommige Europese landen al gepraat over het afbouwen van die fiscale steun.
Schnabel zei verder op een online-evenement dat de ECB alles zal blijven doen om het herstel van de crisis te stimuleren. De ECB heeft onder meer de rente verlaagd naar historisch lage niveaus en grote opkoopprogramma's voor obligaties opgezet.

Investeerder Infestos wil Neways overnemen

ENSCHEDE — Investeerder Infestos heeft een overnamedeal gesloten met de Brabantse fabrikant van elektronische componenten Neways Electronics. Daarmee kan een biedingenstrijd ontstaan over Neways tussen Infestos en industrieconcern VDL dat ook op de onderneming aast.

Infestos biedt 14,55 euro in contanten per aandeel voor Neways en wil minstens 60 procent van het bedrijf in handen krijgen. Daarmee is het bod van de investeerder uit Enschede in totaal 177,5 miljoen euro waard. VDL heeft 13 euro per aandeel geboden oftewel meer dan 158 miljoen euro. Het bestuur en de raad van commissarissen van Neways staan achter het bod van Infestos en raden de aandeelhouders aan het voorstel te accepteren.
Neways zou met Infestos als meerderheidsaandeelhouder een beursgenoteerd bedrijf moeten blijven.

In mei brak Neways de overnamegesprekken met VDL nog af uit onvrede over de hoogte van het overnamebod. VDL bezit 27 procent van Neways en had toezeggingen om 41 procent van de aandelen over te nemen. Het industrieconcern laat nu weten het concurrerende bod van Infestos te bestuderen en aan de hand daarvan zijn vervolgstappen te bepalen.

Infestos was eerder grootaandeelhouder van laadpalenfabrikant Alfen. Dat belang verkocht de investeerder na de beursgang van dat bedrijf. Onlangs bracht Infestos ook NX Filtration naar de beurs. In de maker van filtersystemen heeft de investeerder nog een belang van 61 procent.

Belangrijke nummers

Centraal Politie	100
Brandweer	911
Politie O'stad	102
Politie San Nicolaas	104
Politie St.Cruz	105
Politie Noord	107
Telefon pa Hubentud	131
Kustwacht	913
Tipline Politie	11141
Ziekenhuis	527-4000
Dierenarts	585-0400
Elmar centraal	523-7100
Elmar storing	523-7147
WEB Aruba	525-4600
SETAR	525-1000
Taxi (TAS)	587-5900
Taxi (ATT&T)	582-2010
Taxi (PTS)	588-0035
Taxi (Diamond)	587-2300
Kankerbestrijding	582-0412
Stichting SAMBA	582-0903

—Politiebureaus—

Oranjestad	527 3140
Noord	527 3200
San Nicolaas	527 3000
Santa Cruz	527 2900
Strand Politie	586 3003

—Oranjestad—

Ambulance	582-1234
BGD Oranjestad	527-2782
Veterinaire Kliniek	582-1720
Animal Shelter	582-1623

— San Nicolaas—

Ambulance	584-5050
Centro Medico	524-8833
BGD San Nicolaas	527-2782
Serlimar	584-5080

— Botica —

4 Centro Medico	584-5794
Aloë	584-4606
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	640-8443 ext 101
Kibrahacha	583-4908
Maria	6408443 ext 301
Noord	6408443 ext 201
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolaas	584-8186
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Seroe Preto	6408443 ext 401
Trupiaal	583-8560

— Mortuariums —

Ad Patres	584-2299
Aurora	588-6699
Olive Tree San Nicolaas	584-8888
Royal Funeral Home	582-0000

— Stichtingen —

Fundacion Anti-Droga Aruba (FADA)	583-2999
Fundacion Respetami	582-4433
Zwanger? Fundacion CIZKA	583-0331
Fundacion Diabetico Arubano	592-4321
Twelve Step Meeting AA-NA- AL- ANON- OA	566-5045
Fundacion Amor Pa Prohimo	583-8989
NA Acceptance Group	568-4739
Fundacion Centro Ecologico Aruba	564-8849
Bureau Sostenemi Misbruik en mishandeling tegen minderjarigen	565-7500
Fundacion C.V.A. voorkomen en zorg voor stroke	562-8984
	588-1010
	567-7004

Sociaal Psychiatrische Dienst (SPD) 24 uur per dag bereikbaar:

522-4249 van 07.30 t/m 16.30 uur
592-4400 van 17.00 t/m 07.00 uur

HOBENNAN DI 16 Y 17 AÑA CU CONDICION DI SALUD POR VACUNA CONTRA COVID-19

HOBENNAN CU TA SUFRI DI E SIGUIENTE ENFERMEDADNAN OF CONDICIONNAN DI SALUD POR CUMINSA YAMA 280-0101 PA REGISTRA Y RICIBI UN CITA.

Mayor di e hoben cu tin duda si e hoben ta cay bou di e grupo di riesgo aki, por tuma contact cu su dokter di cas of specialista. Pa vacuna, e persona mester yama DVG na 280-0101 pa haci un cita. Riba dia di vacunacion, no ta necesario pa presenta cu un verwijsbrief di dokter na e prikpost. Si ta necesario cu e hoben ta presenta cu un mayor of voogd.

Solamente hoben di 16 of 17 aña cu ta cay den grupo di riesgo aki, lo por wordo vacuna na e momentonan aki.

GOBIERNO DI ARUBA

DVG DIRECTIE VOLKSGEZONDHEID

E ENFERMEDAD TA:

1. HOBEN CU OBESIDAD (BODY MASS INDEX (BMI) >30).
2. HOBEN CU DIABETES MELLITUS TIPO 1.
3. PASHENT CU CONDICION GRAVE DI NAN CANAL RESPIRATORIO/PULMONNAN (P.E. ASTMA).
4. PASHENT CU CONDICION CHRONICO DI E FUNCIONAMENTO DI NAN CURASON.
5. PASHENT BOU TRATAMENTO CU TA SUPRECIONA E SISTEMA INMUNOLOGICO (IMMUNOSUPPRESIVA).
6. PASHENT CU TA CLIENTE CERCA INSTITUTONAN PA PERSONANAN MENTALMENTE HANDICAP.
7. HOBEN CU E SINDROME DI DOWN.
8. PASHENT CU TUMOR MALIGNO, DIAGNOSTICA DEN E ULTIMO 5 AÑANAN.
9. PASHENT CU DISFUNCION GRAVE DI RION OF CU TA DIALISA.
10. PASHENT CU A PASA DOOR DI TRANSPLANTE DI ORGANO OF STEMCEL, OF CU TA RIBA LISTA PA UN TRANSPLANTE DI ORGANO OF STEMCEL.
11. PASHENT CU UN DEFICIENCIA INMUNOLOGICO PRIMARIO SEVERO.
12. PASHENT CU CONDICION NEUROLOGICO PA CUAL MOTIBO NAN RESPIRACION TA COMPRIMI.
13. PASHENT CU MALESA DI SIKKELCEL.

Het weer

ZATERDAG
26 JUNI 2021

Gedeeltelijk bewolkt met kans op regen. Wind uit het Oost tussen 26 en 37 km/u.

Max Temp.	Voelt Als	Wind	Precipitatie
31°	36°	26 km/u	14%

Zonsopgang	Zonsondergang	UV index
06:17	19:09	10 v/d 10

ZATERDAGAVOND

Gedeeltelijk bewolkt met wind uit het Oost tussen 22 en 37 km/u.

Min Temp.	Voelt Als	Wind	Precipitatie
27°	30°	202km/u	13%

Maansopgang	Maansondergang
21:22	09:06

Huisartsen & Apotheken

Dienstdoende huisartsen	Dienstdoende apotheken
Huisarts nachtdienst - Oranjestad	Apotheek nachtdienst San Nicolaas
Huisartsenpost Hospitaal 527-4580	**Botica 4 Centro Medico 640-8443 Ext. 101**
Huisarts nachtdienst - San Nicolaas Centro Medico San Nicolaas	Apotheek nachtdienst Oranjestad
25 Juni 2021 - Dr. Giel	**Botica Eagle 584-5794**

Oplossing sudoku 25 juni

7	3	2	1	9	8	6	5	4
4	9	5	2	6	3	7	1	8
6	8	1	7	4	5	2	9	3
5	2	6	8	7	9	3	4	1
8	1	4	5	3	6	9	7	2
3	7	9	4	1	2	5	8	6
9	5	8	3	2	1	4	6	7
2	6	7	9	8	4	1	3	5
1	4	3	6	5	7	8	2	9

BVN

14:45	Safe Cave	06:00	VRT Journaal
15:25	Tussen Kunst en Kitsch Extra	06:45	First Dates
15:40	Sesamstraat	07:35	NOS Journaal
15:55	Sesamstraat 10 voor...	07:55	Weerbericht Europa/Afrika
16:05	Kindertijd	08:00	Nick, Simon & Kees: Take a chance on me
16:15	Het Klokhuis		
16:30	NOS Jeugdjournaal	08:50	Hier zijn de Van Rossems
16:35	Waarde van de aarde	09:25	Op1
17:20	EenVandaag	10:20	NOS Studio Europa
17:45	Bak mee met MAX	11:05	Nieuwsuur
18:00	VRT Journaal	11:40	Weerbericht Amerika/Caribiën
18:45	First Dates	11:45	Iedereen Beroemd
19:35	NOS Journaal	12:00	VRT Journaal
19:55	Weerbericht Europa/Afrika	12:35	Tussen Kunst en Kitsch
20:00	Nick, Simon & Kees: Take a chance on me	13:20	Muziekfeest op zondag: de mooiste Nederlandse luisterliedjes
20:50	Hier zijn de Van Rossems		
21:25	Op1	13:55	Typisch Renesse
22:20	NOS Studio Europa	14:20	BinnensteBuiten
23:05	Nieuwsuur	14:45	De Gevaarlijkste Wegen
23:40	Weerbericht Amerika/Caribiën	15:35	Sesamstraat
23:45	Iedereen Beroemd	15:55	Poesjes
		16:10	Het Klokhuis
zaterdag 26 juni		16:25	Freeks wilde wereld
00:00	VRT Journaal	16:35	Het videodagboek van Anne Frank
00:35	Dit zijn wij		
01:25	Doe alsof je thuis bent	16:55	Erik Scherder zoekt: Het geheim van Methusalem
02:05	NOS Journaal		
02:20	Keuringsdienst van waarde classics	17:35	EenVandaag
		18:00	VRT Journaal
02:45	Safe Cave	18:40	De droevige kampioen
03:25	Tussen Kunst en Kitsch Extra	19:30	NOS Journaal
03:40	Sesamstraat	19:50	Weerbericht Europa/Afrika
03:55	Sesamstraat 10 voor...	19:55	Gek van Oranje
04:05	Kindertijd	21:30	Toren C
04:15	Het Klokhuis	21:55	Nieuwsuur
04:30	NOS Jeugdjournaal	22:25	Weerbericht Amerika/Caribiën
04:35	Waarde van de aarde	22:30	NOS Studio Europa
05:20	EenVandaag	23:00	3Doc: De vlucht van Ronnie
05:45	Bak mee met MAX	23:50	Iedereen Beroemd Compilatie

COLOFON

Uitgeverij:
Amigoe Aruba N.V.
Amigoe op School
Tel: (297) 582-4333
Fax: (297) 582-2368

Directie:
Michael Voges
mvoges@amigoe.com
Grecia Willems
gwillems@amigoe.com

Redactie:
Melissa Stamper (eind redacteur)
Nadine Salas
Ariën Rasmijn
Bobby Spier
Carina Wever
Jan Jager
arubaredactie@amigoe.com

Advertentie verkoop Amigoe Krant:
Zulma Kock
avisoaruba@amigoe.com

Amigoe op School:
Tiziana La Torre
aosaruba@amigoe.com

Administratie Amigoe Krant:
Rushilene Lejuez
adminaruba@amigoe.com

Administratie Abonnement:
Zulaika Kelly
abonnementaruba@amigoe.com

Distributie en klachten over bezorging:
Zulma Kock
abonnementaruba@amigoe.com

Printer:
Caribbean Speed Printers NV Aruba

Kantooruren:
Maandag t/m Vrijdag
8:00 am – 4:30 pm

Bankrekeningnummers:
Caribbean Mercantile Bank
#20651903
Banco di Caribe # 81027801
RBC #100031723
Aruba Bank # 6000400190

De Jonge blijft erbij: 1,5 meter afstand nodig tot half augustus

Foto: Shutterstock

DEN HAAG — De 1,5 meter afstand blijft zeker tot half augustus overeind, juist om mensen te beschermen die zich nog niet konden laten vaccineren. In de Tweede Kamer klonk gisteren de roep van onder meer D66 en PVV om deze basismaatregel nu al los te laten of in ieder geval een paar weken eerder. Maar demissionair zorgminister Hugo de Jonge vindt dat niet verstandig en houdt vast aan de 1,5 meter. Hij volgt daarmee het advies van de deskundigen in het Outbreak Management Team (OMT).

"Half augustus is een nieuw weegmoment, tegen die tijd kunnen alle volwassenen die dat willen, ingeënt zijn en is meer duidelijk over de verspreiding en gevolgen van de nieuwe Delta-variant", zegt De Jonge. Een eerste prik beschermt al redelijk tegen het coronavirus, maar een tweede prik is volgens hem heel belangrijk voor een betere bescherming. Mensen kunnen anders nog steeds ziek worden en gezondheidsschade oplopen, ook al komen ze niet in het ziekenhuis terecht. "Niet-gevaccineerden moeten zich tot die tijd in het openbare leven beschermd weten, en met hen moeten we solidair zijn", vindt hij.

De Jonge denkt dat veel mensen proberen afstand te houden, maar heeft net als veel Kamerleden niet de illusie dat iedereen de regel opvolgt. Toch is het in zijn ogen belangrijk om de 1,5 meter als norm te handhaven.
Mensen zijn er dan ook nog op aan te spreken. Gevaccineerden uitzonderen van de 1,5 meter is volgens hem evenmin mogelijk, omdat niet helder is wie is gevaccineerd en het dus niet handhaafbaar is. Het is bovendien lastiger om een maatregel weer in te voeren als die eerst is afgeschaft.

"Voor half augustus weten we waar we aan toe zijn, maar daarna niet", zegt de minister.

Hongaarse media wijzen kritiek Rutte als extreem van de hand

BOEDAPEST — Verscheidene Hongaarse media hebben de stelling van premier Mark Rutte dat het land niet in de EU thuishoort, boos van de hand gewezen. De Nederlander wordt onder meer verweten zich arrogant te gedragen als 'een extremistische libertarier'. Hij valt volgens commentatoren ten onrechte 'een Hongaarse kinderbeschermingswet' aan.

De wetgeving die premier Viktor Orbán volgens Rutte zou moeten intrekken, is in de ogen van critici van Rutte niet specifiek tegen homoseksuelen of transgenders in het bijzonder, maar is regelgeving die kinderen en jongeren moet helpen beschermen tegen kindermisbruik en 'opgedrongen seksuele sensibilisering', bijvoorbeeld op scholen.
Rutte zou ten onrechte menen dat Hongarije de moderne wereld niet begrijpt en 'door de knieën zou moeten' als het de wetgeving niet schrapt.
"Tegenwoordig is Hongarije een van de weinige landen in Europa die streeft naar het behoud van de normaliteit en de enige toekomstgerichte orde van de geschapen wereld", aldus een columnist.
De toeslagenaffaire en het Nederlandse koloniale verleden worden door sommige commentatoren erbij gehaald om de Nederlandse premier van hypocrisie te beschuldigen. De Hongaarse minister van Justitie Judith Varga deed dat gisteravond al in een eerste reactie. Ze sprak over de 'koloniale arrogantie van Rutte'. Hongaarse media laten ook niet onvermeld dat er in Nederland felle kritiek is op de uitspraken van Rutte, onder meer van conservatieve en/of rechtse partijen.

Storing in CoronaCheck-app: Na besmetting en prik nog geen vinkje

DEN HAAG — Door een storing in de CoronaCheck-app krijgen mensen die al een besmetting hebben doorgemaakt en daarna één prik hebben gehad momenteel geen groen vinkje te zien als ze hun vaccinatiebewijs in de app laden. Volgens coronaminister Hugo de Jonge zou het probleem vandaag nog opgelost worden.

Mensen die corona hebben gehad zijn in principe met één prik al volledig gevaccineerd. Als het vandaag niet lukt om een groen vinkje in de app te krijgen, moet je het volgens De Jonge 'gewoon morgen nog eens proberen. We zijn daar vandaag mee bezig en ik verwacht ook wel dat het vandaag wordt opgelost'.

Het gaat volgens de minister om een opstartprobleem. "Als je met zo'n ongelofelijk groot project start, waarbij zoveel systemen aan elkaar gekoppeld moeten worden, dan kunnen er dingen als je net begint nog niet helemaal lukken." Om te zorgen dat de servers achter de app niet overbelast raken, kan een beperkt aantal mensen per dag inloggen om het vaccinatiebewijs in de app te laden.

Mensen die al een coronabesmetting hebben doorgemaakt kunnen als ze willen alsnog een tweede prik krijgen. Maar voor een groen vinkje in de app is één prik na een doorgemaakte besmetting in principe genoeg. Het gaat om mensen die een coronavaccin van Pfizer/BioNTech, AstraZeneca of Moderna krijgen. Wie het Janssen-vaccin krijgt, heeft ook zonder een doorgemaakte besmetting aan één prik genoeg.

Gisteren, toen de mogelijkheid om een vaccinatiebewijs aan te maken aan de app werd toegevoegd, was er een probleem met de vaccinaties van Janssen. In de app werden de gegevens van zo'n 300.000 mensen die dat vaccin hebben gekregen niet goed verwerkt. Dat probleem is volgens het ministerie inmiddels verholpen. Andere problemen zijn vooralsnog niet naar voren gekomen, zegt een woordvoerder.

Mondkapjes weer verplicht op binnenlocaties in Israël

TEL AVIV — Israël voert de mondkapjesplicht op binnenlocaties weer in nu het aantal nieuwe coronabesmettingen toeneemt. Premier Naftali Bennett waarschuwde enkele dagen geleden dat deze maatregel dreigde. De regering had eerder al besloten de komst van buitenlandse toeristen met een maand uit te stellen.

In de afgelopen week zijn meermaals honderd besmettingen per dag gemeld. Gisteren waren het er meer dan tweehonderd, het hoogste dagcijfer in ruim twee maanden. De autoriteiten denken dat dit waarschijnlijk door de Delta-variant van het coronavirus komt. Begin juni lag het dagelijkse gemiddelde onder de enkele tientallen. Op het hoogtepunt van de coronacrisis in Israël werden meer dan 10.000 nieuwe gevallen per dag gemeld.
De mondkapjesplicht binnen werd op 15 juni als een van de laatste coronamaatregelen opgeheven, nadat het aantal besmettingen dankzij een voortvarende vaccinatiecampagne flink was gedaald. Meer dan 55 procent van de bevolking is volledig gevaccineerd.
Meer dan 840.000 mensen in Israël zijn sinds het begin van de pandemie positief getest. Het coronavirus heeft er meer dan 6400 mensen het leven gekost.

Regenboogvlag aan hek Hongaarse ambassade gehangen

DEN HAAG — Aan het hek van de Hongaarse ambassade in Den Haag is vandaag een meterslange regenboogvlag opgehangen. Dat is een actie van voetbalplatform FC Afkicken, uit protest tegen het antihomobeleid van de Hongaarse regering. De vlag is later weggehaald.

Hongarije verbiedt het 'promoten' van homoseksualiteit en geslachtsveranderingen tegenover jongeren. Op die nieuwe wet komt veel kritiek uit andere Europese landen. De Duitse aanvoerder Manuel Neuer speelt met een regenboogarmband en Oranjeaanvoerder Georginio Wijnaldum zal zondag een armband met de tekst OneLove dragen, als boodschap tegen discriminatie. Nederland speelt zondag in de Hongaarse hoofdstad Boedapest zijn wedstrijd in de achtste finales van het EK, tegen Tsjechië.
D66-Kamerlid Jeanet van der Laan, die 25 interlands heeft gespeeld voor het Nederlands vrouwenelftal, was bij de actie van FC Afkicken betrokken. Zij laat op de site van FC Afkicken weten: "In Nederland mag je zijn wie je bent en houden van wie je wilt. De nieuwe wet in Hongarije gaat rechten van deze mensen tegen en dus vind ik het heel erg goed dat mensen uit andere landen een stem laten horen tegen deze wet."

Experts vrezen problemen bij feestende jongeren

UTRECHT — Verslavingsexperts vrezen dat als jongeren straks weer ongelimiteerd feest mogen vieren op festivals en in nachtclubs, ze te hard van stapel lopen met drugs. In het *AD* waarschuwen ze gebruikers om het rustig aan te doen.

"Iedereen heeft zich moeten inhouden en de behoefte om er lekker op uit te gaan moeten onderdrukken", zegt Daniëlle Ketelaars, preventiewerker van verslavingszorginstelling Novadic-Kentron. Maar volgens haar zullen feestvierders 'nog helemaal niet gewend zijn aan alle prikkels die op hen zullen afkomen' als ze mogelijk gaan overcompenseren met drank en drugs.

Daarvoor waarschuwt ook Ruben van Beek, psycholoog bij Trimbos, het kennisinstituut voor verslavingszorg. "Ik denk dat veel mensen, even los van het drugsgebruik, flink moeten wennen aan alleen al het op een feest rondlopen. Het is een risico dat jongeren meteen al hun energie eruit willen knallen. De kans bestaat dat ze minder hebben gesport en daardoor een slechtere conditie hebben dan de laatste keer dat ze uit gingen. We hopen dat ze echt hun rust pakken, in plaats van dat ze nog een pilletje erbij nemen", zegt hij in de krant.

De instellingen roepen organisatoren van feesten op zich voor te bereiden en aandacht te besteden aan overmatig drugsgebruik. "Als er onvoldoende kennis in huis is, hoop ik dat werkgevers zich inspannen hun werknemers optimaal voor te bereiden op werken in het uitgaansleven", aldus Van Beek.

Feestvierders en drugsgebruikers kunnen sinds gisteren op de website uitgaanpostcorona.nl terecht, waar ze op een luchtige manier op de gevaren worden gewezen.

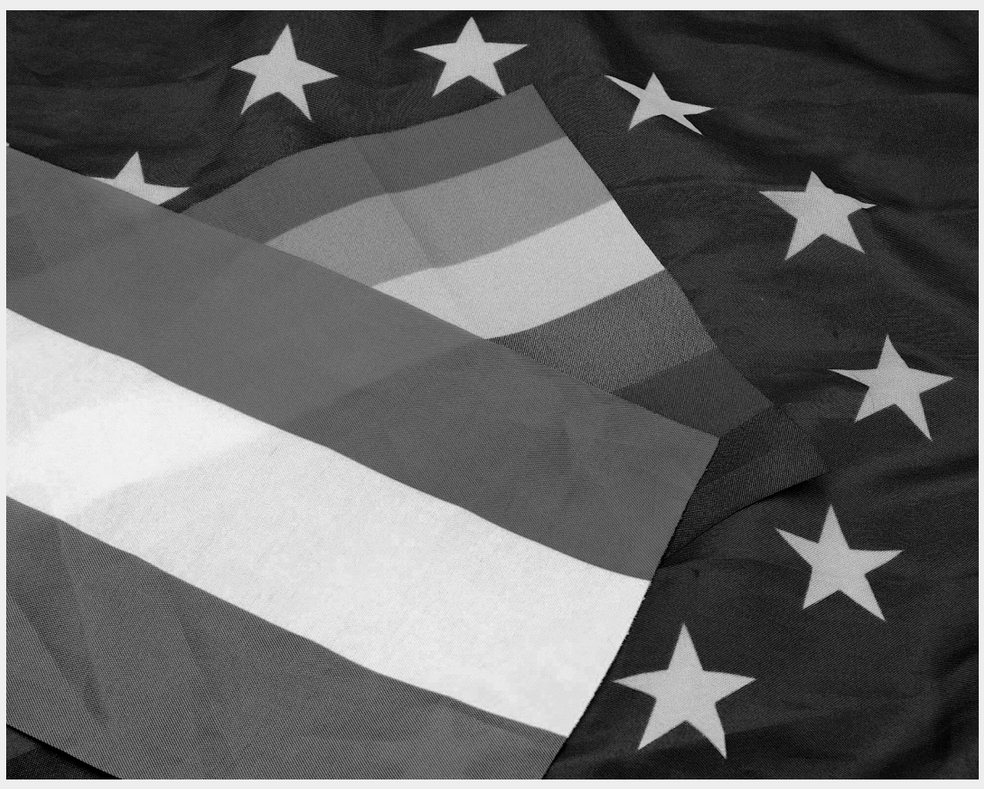
Agent die George Floyd doodde hoort zijn straf

MINNEAPOLIS — De witte ex-politieagent die vorig jaar de zwarte George Floyd met een nekklem vermoordde, hoort vandaag zijn straf. De 53-jarige Derek Chauvin werd in april door een burgerjury al schuldig bevonden aan drie aanklachten, variërend van moord tot de lichtere gradatie doodslag. De celstraf kan oplopen tot veertig jaar.

De dood van Floyd veroorzaakte vorig jaar mei internationale verontwaardiging. Op videobeelden was te zien hoe politieagent Chauvin minutenlang zijn knie op de nek van de op de grond liggende Floyd drukte. Die gaf meerdere malen aan geen adem te krijgen, maar Chauvin stopte niet. Uiteindelijk verloor Floyd het bewustzijn. Het was aanleiding voor wereldwijde Black Lives Matter-protesten.
Chauvin had nog geen strafblad. Daarom werd aanvankelijk rekening gehouden met een celstraf van ongeveer 12,5 jaar voor het incident. Rechter Peter Cahill stelde vorige maand dat er verzwarende omstandigheden zijn, waardoor de straf hoger kan uitvallen. Cahill verwees daarbij naar het overtreden van de regels van de politie door Chauvin en de aanwezigheid van kinderen bij de moord. Drie eveneens bij de arrestatie aanwezige agenten staan volgend jaar maart terecht. Zij worden verdacht van medeplichtigheid.

Kaag: Vertrek Hongarije uit EU zou ultieme uitkomst kunnen zijn

DEN HAAG — Een vertrek van Hongarije uit de Europese Unie zou 'een ultieme uitkomst kunnen zijn' van de ophef over een omstreden antihomowet in dat land, zegt minister Sigrid Kaag (Buitenlandse Zaken). Maar zij benadrukt ook dat verandering in Hongarije het doel moet zijn.

Foto: Shutterstock

De vlag van Hongarije samen met de regenboogvlag en de vlag van de Europese Unie

Kaag wijst erop dat er al van vele kanten druk wordt gezet op de Hongaarse regering. "Maar dat zijn trage processen". Zij denkt niet dat de heftige reactie vanuit andere Europese landen onmiddellijk 'een ander resultaat' zal opleveren bij premier Viktor Orbán. "Wij zijn niet naïef daarin."

De bewindsvrouw hoopt niet dat Oranjefans die zich zondag mogelijk met regenboogvlaggen in Boedapest uitspreken tegen de antihomowet te maken krijgen met 'schermutselingen' of intimidatie. Het Nederlands elftal speelt in de Hongaarse hoofdstad in de achtste finale van het EK voetbal tegen Tsjechië.

Waardengemeenschap
"Het is wel heel mooi om te zien dat mensen uit vrije keuze ook laten zien waar zij voor staan", vindt Kaag. "Ik denk dat dat heel veel mensen in Hongarije, maar bijvoorbeeld ook in landen als Polen, vanuit de LHBTI-gemeenschap een gevoel van bescherming geeft en dat wij niet opgeven."
Minister Wopke Hoekstra (Financiën) vindt het 'volslagen terecht' dat de EU-landen gisteren in Brussel hard stelling hebben genomen tegen Hongarije.

"Ik vind al veel langer dat we in Europa onze mond vol hebben over een waardengemeenschap, maar in het verleden ook heel vaak zachte heelmeesters zijn geweest."
Ook andere lidstaten hebben volgens Hoekstra weleens een loopje genomen met bijvoorbeeld de rechtsstaat of de persvrijheid.

Het debat daarover is vaak 'maar heel timide gevoerd', vindt hij. Dat moet 'fundamenteel anders', aldus de CDA-leider.

Grijs haar soms door stress

Foto: Shutterstock

Stress heeft een significante invloed op het haar. Het maakt het grijs. Maar chillen kan de trend omkeren. Dit alles blijkt uit een nieuwe studie die in het tijdschrift *eLife* is gepubliceerd.
Onderzoekers van het Vagelos College of Physicians and Surgeons van de Columbia University kwamen tot die conclusies. Ze hebben de haren van veertien vrijwilligers geanalyseerd.
De methode die de onderzoekers hebben gebruikt, is vergelijkbaar met het analyseren van de ringen van een boom. Door te kijken naar een klein deel van elke menselijke haar, die ongeveer een uur haargroei weerspiegelt, konden ze een verband vinden tussen tijden van stress en tijden van vergrijzing in het haar. Deze wetenschappers ontdekten ook dat perioden van ontspanning correleerden met ooit grijs haar dat donker uitgroeide.
"Er was één persoon die op vakantie ging en vijf haren op het hoofd van die persoon werden tijdens de vakantie weer donker, gesynchroniseerd in de tijd", zei universitair hoofddocent gedragsgeneeskunde en senior studieauteur Martin Picard, Ph.D., in een persbericht.
De mogelijkheid van herpigmentatie van het haar is, merken de auteurs, alleen selectief mogelijk bij bepaalde leeftijdsgroepen. "Op basis van onze wiskundige modellen denken we dat haar een drempel moet bereiken voordat het grijs wordt", zei Picard.
"Op middelbare leeftijd, wanneer het haar in de buurt van die drempel komt vanwege biologische leeftijd en andere factoren, zal stress het over de drempel duwen en overgaan naar grijs. Maar we denken niet dat het verminderen van stress bij een zeventigjarige die al jaren grijs is, zijn haar donkerder zal maken."
Bovendien kan haar dat al uit de follikel is gegroeid, niet van kleur veranderen. Dit weerlegt de mythe dat het haar van Marie Antoinette de avond voor haar onthoofding in 1793 helemaal grijs werd.

De Nachtwacht tijdelijk in oorspronkelijke grootte te zien

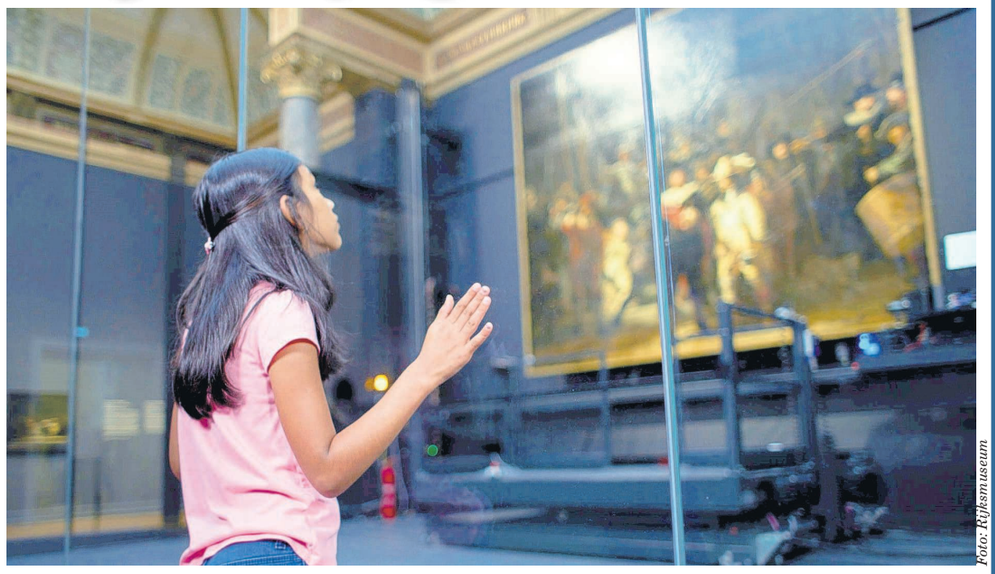

Foto: Rijksmuseum

In het Rijksmuseum is de komende drie maanden De Nachtwacht volledig te zien zoals Rembrandt het stuk in 1642 voltooide. Vier delen die er in het verleden af zijn gesneden, zijn met behulp van kunstmatige intelligentie gereconstrueerd. Deze delen worden tijdelijk rondom De Nachtwacht gemonteerd en aan het publiek getoond.
Het schilderij werd in 1715 kleiner gemaakt, toen het werd verplaatst naar de Kleine Krijgsraadkamer van het toenmalige stadhuis, het huidige Paleis op de Dam. Het was te groot voor zijn nieuwe plek tussen twee deuren. Daarom werd aan alle kanten een stuk van het doek afgesneden, het grootste deel aan de linkerzijde. De afgesneden stukken van De Nachtwacht zijn nooit teruggevonden.
Dankzij een zeventiende-eeuwse kopie van De Nachtwacht is bekend hoe het volledige schilderij er oorspronkelijk uitzag. Het team van het Rijksmuseum leerde aan 'kunstmatige neurale netwerken', die de hersenen nabootsen, de schildertechniek en het kleurgebruik van Rembrandt. De computer kon vervolgens de ontbrekende delen namaken in de stijl van de meester.
Het werkte zo goed, vertelt senior scientist Robert Erdmann, dat 'het systeem zelfs leerde om de craquelé erbij te hallucineren'. Er zijn belangrijke verschillen tussen het werk zoals we het kennen en het totale schilderij. Zo blijken er links nog drie figuren op een brug te zien, twee schutters en een kind. De twee belangrijkste schutters, kapitein Frans Banninck Cocq en luitenant Willem van Ruytenburch, staan niet centraal, maar rechts van het midden. "Dankzij deze reconstructie zien we dat de compositie die Rembrandt schilderde nog veel dynamischer was. Het is geweldig nu met eigen ogen De Nachtwacht te kunnen ervaren zoals Rembrandt het bedoeld heeft", zegt directeur Taco Dibbits. "Het schilderij ademt meer met de toegevoegde stukken."
Het wereldberoemde schuttersstuk is sinds de zomer van 2019 onderwerp van onderzoek. Dat moet uitmonden in de restauratie van het werk. Deze zomer wordt beslist hoe de opknapbeurt wordt aangepakt. De werkzaamheden aan De Nachtwacht gebeuren voor de ogen van het publiek. Het schilderij hangt in een speciale glazen ruimte waar te zien is hoe eraan wordt gewerkt.

Gamesbedrijf Azerion koopt Hamburgse maker casinospelletjes

Het Nederlandse gamesbedrijf Azerion neemt WHOW Games over. Dat Duitse bedrijf maakt gratis spelletjes voor mobiele apparaten en online, veelal met een casinothema. Azerion heeft niet bekendgemaakt hoeveel het voor het Hamburgse WHOW betaalt.

Met de overname wil Azerion een belangrijkere rol krijgen op de Duitstalige markt. De spellen van WHOW kunnen na de overname door veel meer bedrijven op hun sites worden geplaatst. Tegelijkertijd kan WHOW gebruikmaken van het netwerk van Azerion om meer adverteerders te vinden die in hun spellen advertenties willen vertonen.

Azerion werd in 2014 opgericht en groeit snel, mede door overnames. Daarvan doet het bedrijf er gemiddeld vijf per jaar. Inmiddels werken er ongeveer 1050 mensen in 22 Europese kantoren van het gamesbedrijf. Het hoofdkantoor staat in Amsterdam. De omzet bedroeg in 2019 197,2 miljoen euro.

Virgin Galactic mag commercieel vliegen naar de ruimte

Foto: Shutterstock

Richard Branson

Virgin Galactic heeft van de Amerikaanse luchtvaartautoriteit FAA toestemming gekregen voor commerciele vluchten naar de ruimte. Dat maakte het ruimtevaartbedrijf van miljardair Richard Branson zelf bekend.

Het onderdeel van Bransons conglomeraat Virgin Group werkt al jaren aan een dienst om toeristen naar de ruimte te kunnen brengen. Een succesvolle testvlucht met de VSS Unity in mei overtuigde de Amerikaanse toezichthouder om voor het eerst een vergunning voor commerciële ruimtevaart af te geven.

Bij de test in mei werd een ruimtevliegtuig, bemand door twee piloten, met succes gelanceerd vanuit Spaceport America in New Mexico. Virgin Galactic wil nog drie testvluchten uitvoeren.

Deze zomer wil het bedrijf een testvlucht uitvoeren met volledige bemanning, meldt topman Michael Colglazier.

Boosheid om 'In God We Trust'-platen

Mississippi schendt de vrijheden van de inwoners door hen te dwingen een religieuze uitdrukking te tonen of hen extra te laten betalen voor gespecialiseerde borden. Dit vindt een groep atheïsten in de VS die deze week een rechtszaak heeft aangespannen om deze staat te dwingen een gratis kentekenplaatoptie aan te bieden zonder de uitdrukking "In God We Trust".
"Waar ik mijn trailer ook gebruik, ik ben gedwongen een religieus idee te verkondigen dat ik niet geloof. Stel je een christen voor die rondrijdt met 'In No God We Trust' of 'In Allah We Trust'", zei Jason Griggs die een van de aanklagers is. De rechtszaak is door de American Atheists, Mississippi Humanist Association en drie inwoners van de staat aangespannen.
Autobezitters kunnen voorkomen dat de uitdrukking, die sinds 2019 op Mississippiplaten staat, wordt weergeven door speciale platen te kopen voor 32 dollar. Maar er zijn geen speciale platen voor auto's met aangepaste tagnummers of voor campers, motorfietsen en gehandicapte bestuurders.
Atheïsten worden gedwongen om 'op te treden als een reclamebord' voor de religieuze boodschap, zei Geoffrey Blackwell, advocaat van de Amerikaanse atheïsten. Hij beweert dat er in het hele land 350.000 leden en supporters zijn. De boodschap is 'geworteld in vijandigheid' tegen niet-christenen en niet-gelovigen, aldus Blackwell.

De groepen die de rechtszaak aanspanden, richtten zich tot gouverneur Tate Reeves vanwege zijn steun aan de uitdrukking en waargenomen vijandigheid jegens atheïsten. Een campagneadvertentie uit 2019 toonde Reeves die de plaat op een voertuig aanbracht.

Hebt u iets leuks voor de mensen-pagina?
Een jubileum, diploma of benoeming te melden?
Wij plaatsen het graag op de mensen-pagina.

Stuur uw informatie
(kort en bondig, liefst met foto) naar:
o.v.v. "mensen".

Canada Goose wordt bontvrij

Foto: Shutterstock

Canada Goose glazuurt de bontranden op zijn jassen. De luxe kledingmaker verklaarde gisteren dat het tegen het einde van dit jaar stopt met het kopen van bont en uiterlijk eind 2022 stopt met de productie van bontproducten.
Sinds de oprichting van het bedrijf in het jaar 1957 was wild coyotebont de meest gebruikte pelsafwerking voor zijn parka's. Critici, waaronder People for the Ethical Treatment of Animals (Peta), roepen het bedrijf al jaren op om te stoppen met het gebruik van bont. Deze organisatie maakt bezwaar tegen de manier waarop de coyotes worden gevangen en gedood voor hun pels.
Canada Goose heeft zelf in 2017 gewaarschuwd dat zijn reputatie en verkoop schade zouden kunnen oplopen door demonstranten of dierenwelzijnsactivisten, die zich verzetten tegen het gebruik van bont. De aankondiging gisteren maakt deel uit van de missie van Canada Goose om duurzamer te worden.
Eerder dit jaar bracht het zijn 'meest duurzame parka tot nu toe' uit, die 30 procent minder koolstof verbruikt en 65 procent minder water nodig heeft tijdens de productie in vergelijking met zijn huidige parka. Het in Toronto gevestigde bedrijf zei dat het zich inzet om tegen 2025 netto nul CO2-uitstoot te bereiken.

Andere bedrijven hebben al toegezegd om echt dierenbont uit hun voorraden te halen. In oktober 2019 maakten Macy's (M) en Bloomingdale's bekend dit jaar te stoppen met de verkoop van bont. Saks Fifth Avenue zei in april dat het tegen het einde van het fiscale jaar 2022 stopt met de verkoop van dierenbontproducten, zowel online als in winkels.

Nieuwsuur wint de Zilveren Nipkowschijf

Nieuwsuur (NOS/NTR) is de winnaar van de Zilveren Nipkowschijf. Dat werd gistermiddag bekendgemaakt tijdens de uitreiking van de prestigieuze televisieprijs in Het Ketelhuis in Amsterdam. Andere kanshebbers waren de satirische show Even Tot Hier (BNNVARA) en de documentairereeks Srebrenica - De Machteloze missie van Dutchbat (BNNVARA).

Nieuwsuur wordt geroemd om de lijsttrekkersinterviews tijdens de afgelopen verkiezingen. "De grote journalistieke kwaliteit die Nieuwsuur al jaren kenmerkt, werd het afgelopen jaar opgestuwd tot grote hoogten", aldus het juryrapport.

Het Sinterklaasjournaal van de *NTR* mocht gisteren ook een prijs in ontvangst nemen. Eind mei kwam het programma al als winnaar uit de bus voor de Ere Zilveren Nipkowschijf. De maatschappelijke invloed in de Zwarte Pietendiscussie en de verslaggeving tijdens de coronacrisis waren volgens de jury doorslaggevend.

De Nipkowschijf wordt sinds 1961 jaarlijks uitgereikt aan het volgens een vakjury beste televisieprogramma van het jaar. De jury bestond dit jaar uit onder anderen televisierecensenten Renate van der Bas (Trouw), Arjen Fortuin (NRC), Bernice Breure (De Telegraaf) en Angela de Jong (Algemeen Dagblad).

Ook werden de nominaties voor de Zilveren Reismicrofoon bekendgemaakt. Dat zijn dit jaar NRC podcasts, Opium en KINK. Op vrijdag 10 september wordt de winnaar bekendgemaakt.

Veel klachten voor praktijken Perfectionbody

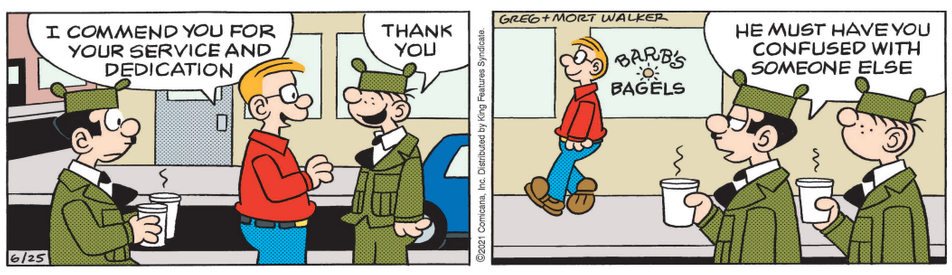
Foto: Shutterstock

Consumenten in Nederland moeten oppassen voor Perfectionbody. Dat stelt de Autoriteit Consument & Markt (ACM) nadat dit jaar al zeker tweehonderd klachten over dat bedrijf zijn binnengekomen. Perfectionbody adverteert op sociale media met een gratis proefpakket van verzorgingsproducten zoals een anti-agingcrème. Als mensen dat aanvragen en het niet binnen twee weken terugsturen brengt Perfectionbody alsnog geld in rekening.
Behalve de 58 euro die Perfectionbody voor het pakket vraagt, komt het bedrijf ook met aanmaningen met incassokosten op de proppen en dreigt het met een deurwaarder. De ACM benadrukt dat dit niet mag en dat consumenten niets verplicht zijn te betalen. "Als een bedrijf iets aanbiedt als gratis is het ook gratis", zegt directeur consumenten van de toezichthouder, Edwin van Houten.

Volgens de ACM is het aantal klachten behoorlijk hoog, aangezien Perfectionbody zich op een specifieke doelgroep richt. Bovendien zijn er doorgaans meer consumenten die niet aan de bel trekken dan mensen die wel klagen bij de ACM.
De waakhond laat verder weten Perfectionbody in de gaten te houden. Als het bedrijf niet stopt met de praktijken, dan kan de ACM een boete of een last onder dwangsom opleggen.

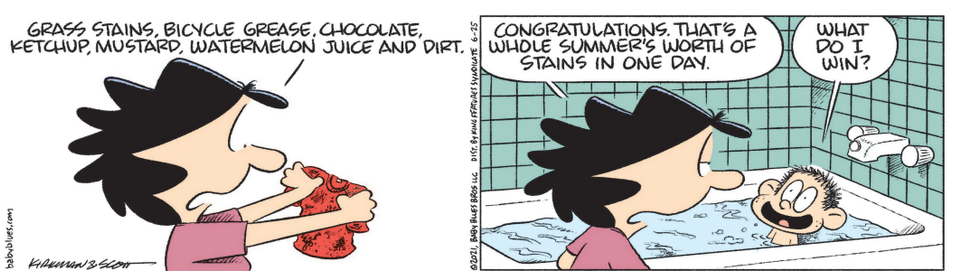
Beetle baily

By Mort Walker

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

INGEZONDEN

Van Statuut tot Status Aparte: de roerige zomer van 1977

In aanloop naar de verkiezingen op vrijdag 25 juni brengt de Amigoe deze week de 'Toen en Nu' met de oprichting van de volksvertegenwoordiging op Aruba weer uit. Vandaag het laatste deel: Van Statuut tot Status Aparte: de roerige zomer van 1977.

Na jaren van dominantie van de AVP en vooral de PPA in de Arubaanse politiek van de jaren '50 en '60, kwam er begin jaren '70 beweging in het politieke landschap...

door **Evert Bongers**

De jonge onderwijzer Gilberto F. 'Betico' Croes, die beginnend politicus binnen de AVP was, probeerde na de dood van AVP-leider Shon A. Eman het leiderschap van de door onenigheid sterk verzwakte partij over te nemen. Maar de jongeman uit Santa Cruz zag zijn ambities gefrustreerd door de familie Eman. Daarom richtte hij in 1971 zijn eigen partij op, de Movimiento Electoral di Pueblo (MEP).
Bij de Eilandsraadverkiezingen in 1971 behaalde de MEP meteen 7 van de 21 zetels, terwijl de AVP terugviel naar 3. De PPA veroverde voor het laatst de meerderheidspositie. De Statenverkiezingen van 1973 werden op Aruba beschouwd als een soort referendum, waarbij het volk zich zou uitspreken over de keuze tussen de 'Federación'-gedachte van de PPA en de 'Status Aparte'-gedachte van de MEP; deze laatste won met overmacht (48 procent) de Statenverkiezingen wat Aruba betreft en ging een coalitie aan met de Curaçaose NVP.
In de regeringsverklaring van het kabinet Evertsz werd de nadruk gelegd op decentralisatie en staatkundige structuur; Hendrik Croes, broer van Betico, werd minister, belast met het Departement Staatkundige Structuur Eilanden. Als afgevaardigden van de Centrale Regering bezochten delegaties van de partij verschillende buurlanden zoals Venezuela, met het doel steun te krijgen voor de Status Aparte van Aruba. Het ministerie van Buitenlandse Zaken in Den Haag zag de bezoeken van deze MEP-delegaties aan het buitenland helemaal niet graag: Buitenlandse Zaken is volgens het Statuut immers een zaak van het Koninkrijk.

Een serieuze Betico Croes.

Premier Evertsz werd bij zijn collega Den Uyl op het matje geroepen en het resultaat was het einde van de coalitie: via een motie van wantrouwen werden de MEP-ministers gewipt en moesten zij hun portefeuilles ter beschikking stellen. De PPA, die meer voelde voor de gedachte van een Antilliaanse federatie, bood zich aan als nieuwe coalitiepartner.
Bij de eilandsraadverkiezingen in 1975 slaagde de MEP erin 13 van de 21 zetels te bemachtigen.
Nadat Nederland in januari 1976 weigerde te onderhandelen over een aparte plaats van Aruba binnen het Koninkrijk, dreigde Betico Croes de onafhankelijkheid eenzijdig uit te roepen per maart 1981. En om het nationalistische bewustzijn te sterken werden de Arubaanse vlag en het Arubaanse volkslied als symbolen van een eigen identiteit van het volk ingehuldigd tijdens een manifestatie op 18 maart 1976.

Betico bij een manifestatie voor onafhankelijkheid.

Betico spreekt zijn aanhangers toe in een hotelzaal.

Om zijn dreigement van afscheiding kracht bij te zetten organiseerde Betico Croes op 25 maart 1977 een referendum waarin Aruba zich kon uitspreken over de staatkundige toekomst. De keus was tussen onafhankelijkheid of de Antilliaanse federatie. Dat de Status Aparte op zich niet als optie in het referendum voorkwam, was omdat Aruba op basis van zijn zelfbeschikkingsrecht alleen naar onafhankelijkheid kon streven. Het verkrijgen van de Status Aparte viel daar niet onder, dat zou binnen het Koninkrijk afgedwongen moeten worden.

De PPA en de AVP boycotten het referendum dat door hen als pure partijpolitiek werd beschouwd. Maar er kwam een verrassende uitslag: 82 procent van de deelnemers koos voor onafhankelijkheid. Dit kwam er op neer dat van de stemgerechtigden ruim de helft (57 procent) achter de MEP-plannen bleek te staan.
In juli 1977 werden er Statenverkiezingen gehouden voor de Staten der Nederlandse Antillen. Voor Aruba kwamen er twee partijen in de Staten: de MEP met 5 zetels en de PPA met 3; de AVP bereikte een absoluut dieptepunt met minder dan 4 procent van de stemmen.
Betico Croes liet meteen na de verkiezingen weten dat de MEP zeker in het nieuwe kabinet moest worden opgenomen, ten koste van de PPA en dat de komende regeringsperiode dan benut zou moeten worden om de dialoog met Nederland over de Status Aparte van Aruba aan te gaan. Op Curaçao was de DP met bijna 40 procent van de stemmen de grote winnaar van de verkiezingen. Na de verkiezingen werd er geen informateur aangewezen maar werd direct overgegaan tot de formatie van een nieuw kabinet. DP-leider Rozendal werd als grote winnaar daarmee belast maar het stond op voorhand vast dat dit een moeilijke zou worden, zeker door de claim van de MEP op regeringsverantwoordelijkheid. De DP had zich namelijk altijd al sterk afgezet tegen de MEP en haar streven naar Status Aparte. Vóór de verlening van de formatie-opdracht had de MEP de gouverneur een telegram gestuurd waarin gesteld werd dat Aruba – en met name de MEP – aan de beurt was een kabinetsformateur te leveren.

Het overslaan van de informatiefase was voor Betico Croes een reden voor scherpe protesten naar de gouverneur en naar Nederland. Volgens Croes was het een duidelijke aanwijzing voor al bestaande afspraken. Op Aruba riep hij de vakbonden op tot actie als de PPA als enige Arubaanse partij in de Centrale Regering zitting zou nemen.

Op 12 juli ontving formateur Rozendal Betico Croes, waarbij Croes zei dat Aruba uiterlijk maart 1981 uit het Antilliaans staatsverband zou treden. Rozendal deelde de leider van de MEP daarop mee op die grond de MEP niet in een nieuw te formeren kabinet op te nemen. Op 15 juli liet Betico Croes dreigend weten dat er grote onrust zou ontstaan op Aruba wanneer de MEP buiten de regering gelaten zou worden.

Gedurende de hele maand juli werd door Betico Croes al aangekondigd dat er grote acties op stapel stonden als de MEP buiten de regering gehouden zou worden; allereerst begon Croes met het oproepen van zijn eilandgenoten tot het plegen van burgerlijke en ambtelijke ongehoorzaamheid tegen het Centrale Gezag, de Antilliaanse regering wel te verstaan! Landsambtenaren zouden opdrachten uit Curaçao moeten negeren terwijl burgers zich zouden moeten onthouden van enig contact met Curaçao, zoals deelname aan Antilliaanse sportevenementen. Producten uit Curaçao zouden geboycot worden. En uiteindelijk zou een algemene staking Aruba plat moeten leggen, daarbij inbegrepen de voorziening van water en elektra. Dit alles als protest tegen de uitsluiting van gelegitimeerde deelname aan de Centrale Regering, maar eigenlijk met als doel de heropleving van de strijd voor zelfbeschikkingsrecht van Aruba.

Sport

Belg Carrasco: We mogen Ronaldo nog geen halve kans geven

TUBEKE — België krijgt het zondag in de achtste finale van het Europees kampioenschap voetbal tegen Portugal vermoedelijk niet gemakkelijk. Dat is althans de mening van international Yannick Carrasco. "Het is een lastig scenario dat we nu krijgen voorgeschoteld. Maar als we iets willen bereiken, moeten we ook van 'grote' tegenstanders kunnen winnen."

Foto: Shutterstock

Yannick Carrasco

Ook bij een zege is de weg naar de finale nog lastig. Mogelijk wacht dan Italië in de kwartfinale. "Het parcours is ingewikkeld", zegt Carrasco, die het afgelopen seizoen met Atlético Madrid kampioen van Spanje werd. "Op het vorige WK werden we derde en hadden we ook moeilijke tegenstanders. Dat hoort erbij en we gaan het niet uit de weg. We weten wat we kunnen."

"Portugal heeft een heel complete ploeg, zowel offensief als defensief", vervolgt de speler. "Het zal ongetwijfeld een mooie wedstrijd worden. We mogen Cristiano Ronaldo geen kans geven, zelfs geen halve kans. Hij kan altijd en overal scoren. Dat is zijn kracht. Maar er zijn meer spelers bij Portugal die een beslissende actie in huis hebben."

Carrasco speelde in de groepsfase mee tegen Rusland (3-0 zege) en Denemarken (2-1). Tegen Finland (2-0) bleef hij op de bank.

